

กรอบการพัฒนากาเกษตรเชิงพื้นที่ อำเภอพิบูลมังสาหาร ปี ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร
จังหวัดอุบลราชธานี

คำนำ

การจัดทำกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ของอำเภอพิบูลมังสาหาร ได้จัดทำขึ้นโดยการรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นและเกี่ยวข้อง ได้มีการสำรวจข้อมูลจากทุกตำบล ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลด้าน กายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์อย่างละเอียด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนงานโครงการของอำเภอพิบูลมังสาหาร การจัดทำกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ดำเนินการโดยคณะเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร โดยได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ทุกคน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี ซึ่งหากดำเนินการตามแผนงานโครงการ จะทำให้เกษตรกรของอำเภอพิบูลมังสาหารมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ชุมชนเข้มแข็งแบบยั่งยืน กรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ฉบับนี้จะได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตรในระดับอำเภอต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑

ข้อมูลด้านกายภาพ

๑

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

๑

๑.๒ อาณาเขต

๑

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

๒

๒. ลักษณะภูมิประเทศ

๔

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

๔

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

๕

๒.๓ กลุ่มชุดดิน

๕

๓. ลักษณะภูมิอากาศ

๑๕

๓.๑ ฤดูกาล

๑๕

๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ

๑๕

๔. เส้นทางคมนาคม

๑๖

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

๑๖

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ

๑๖

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๑๗

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ

๑๗

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ

๑๗

๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

๑๙

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๒๐

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ

๒๐

๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

๒๒

ข้อมูลด้านสังคม

๒๓

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

๒๓

๑.๑ เกษตรกร

๒๓

๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร

๒๕

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	๔๑
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๔๑
๑.๑ แหล่งน้ำหลัก	๔๑
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๔๑
๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	๔๔
๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก	๔๕
๑.๕ ต้นทุนการผลิต	๔๕
๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๔๕
๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๔๖
๒. การวิเคราะห์ Supply chain	๔๙
บทที่ ๓ บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๕๑
๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ	๕๑
๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๕๙
บรรณานุกรม	๖๑

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	แสดงเขตการปกครอง	๑
๒	แสดงสรุปเขตการปกครอง	๓
๓	แสดงพื้นที่ป่าไม้	๔
๔	แสดงข้อมูลฤดูกาล	๑๕
๕	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี	๑๕
๖	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง	๑๗
๗	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก	๑๘
๘	แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	๑๘
๙	แสดงข้อมูลบ่อบาดาล	๑๙
๑๐	แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๙
๑๑	แสดงข้อมูลด้านพืช	๒๑
๑๒	แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์	๒๑
๑๓	แสดงข้อมูลด้านประมง	๒๒
๑๔	แสดงจำนวนครัวเรือน และประชากร	๒๓
๑๕	แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ	๒๓
๑๖	แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ	๒๔
๑๗	แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน	๒๔
๑๘	แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์	๒๔
๑๙	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๒๕
๒๐	แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๒๖
๒๑	แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	๒๖
๒๒	แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๓๒
๒๓	แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์	๓๔
๒๔	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๓๔
๒๕	แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร	๓๔
๒๖	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน	๓๕
๒๗	แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๓๖

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๒๘	แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่	๓๖
๒๙	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว	๔๑
๓๐	แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตข้าว	๔๒
๓๑	แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม	๔๓
๓๒	แสดงต้นทุนการผลิต	๔๕
๓๓	แสดงเกษตรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่	๔๖
๓๔	แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๔๖
๓๕	แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า ข้าว อำเภอพิบูลมังสาหาร	๔๙
๓๖	แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยมูลค่าสูง	๕๑
๓๗	แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) โครงการส่งเสริมและพัฒนาโครงการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรแบบครบวงจร เพื่อยกระดับเกษตรกรสู่การเป็นเกษตรปลอดภัยตามแนวทาง BCG Economy	๕๔
๓๘	แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๕๙

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอ	๑
๒	แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอ	๔
๓	แผนที่แสดงความลาดชันอำเภอ	๕
๔	แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินอำเภอ	๑๔
๕	แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอ	๒๐
๖	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว	๔๒
๗	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง)	๔๓
๘	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม	๔๔
๙	แสดงปฏิทินการเพาะปลูก	๔๕
๑๐	แสดงวิธีการตลาดอำเภอ	๔๕

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

ข้อมูลด้วยกายภาพ

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอบึงมะลิ มี ๑๔ ตำบล ๑๘๐ หมู่บ้าน อยู่ห่างจากอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ไปทางทิศตะวันออก ระยะทางประมาณ ๔๕ กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ ๖๙๑ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณพื้นที่ ๗๒๐.๗๓ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๔๕๐,๔๕๖.๒๕ ไร่ อำเภอบึงมะลิ ตั้งอยู่ทางตอนกลางค่อนไปทางทิศตะวันออกของจังหวัด

๑.๒ อาณาเขต

อำเภอบึงมะลิ มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอตาลสุม อำเภอศรีเมืองใหม่ และอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอบุณฑริก และอำเภอเดชอุดม และอำเภอนาเยีย จังหวัดอุบลราชธานี
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอนาเยีย และอำเภอสว่างวีระวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี

ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอ
(ที่มา : วิกิพีเดีย, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็นจำนวน ๕ เทศบาล ๑๐ อบต. ๑๔ ตำบล ๑๘๕ หมู่บ้าน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาลเมือง จำนวน ๑ แห่ง เทศบาลตำบล จำนวน ๔ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๑๐ แห่ง

ตารางที่ ๑ แสดงเขตการปกครอง

ตำบล หมู่ที่	ตำบล พิบูล	ตำบล กุดชุมภู	ตำบล ดอนจิก	ตำบล ทราย มูล	ตำบล นาโพธิ์ ใหญ่	ตำบล โนน กลาง	ตำบล โพธิ์ไทร	ตำบล โพธิ์ศรี	ตำบล ระเว	ตำบลไร่ ใต้	ตำบล หนอง บัวฮี	ตำบล อ่างศิลา	ตำบล โนน กาหลง	ตำบล บ้าน แซม
๑	ชุมชน วัดโพธิ์ ตาก ๑	ยอด ดอนซี	ดุงดา	ชาด	นาโพธิ์ ใหญ่	โดม ประดิษ ฐ์	ปาก โดม	หนอง โพธิ์	นาแก	แก่งโพธิ์	หนอง บัวฮี น้อย	ดอนก่อ	โนน กาหลง	อ่างหิน น้อย
๒	ชุมชน วัดโพธิ์ ตาก ๒	คำเม็ก	ภูมะหรี	ทราย มูล	นาโพธิ์	หนอง ไฮ	โพธิ์ไทร	โนนข่า	ระเวใต้	ผักหย่า ใต้	หนอง บัวฮี ใหญ่	อ่างหิน เหนือ	แก่งดุก ใส	โนน สวรรค์
๓	ชุมชน วัดโพธิ์ ตาก ๓	โชค อำนวย	หนอง ไผ่	หัวดอน	เลิงบาก	หนอง ไฮ	ท่าช้าง	วังพอก	ระเว เหนือ	ผักหย่า เหนือ	หนอง บัวฮี ใหญ่	อ่างหิน ใต้	โนนคูณ น้อย	หนอง สำราญ
๔	ชุมชน วัดโพธิ์ ตาก ๔	หินสูง	บุงคำ	ท่าเสียว	โนน สว่าง	นกเต็น	ดอนคำ มี	นาหว้า	นาจาน	ไร่ใต้	เม็ก	อ่างหิน สามัคคี	โนนสุ บัน	หนอง คูณ
๕	ชุมชน วัดสวน สวรรค์ ๑	แก่ง เจริญ	นาดี	คันลิม	ชาดฮี	โนน จันทร์	เดื่อโคม	ท่าค้อ	ดอน หวาย	ไร่กลาง	บัวแดง	โนนโพธิ์	ดอนใต้	นาชุม
๖	ชุมชน วัดสวน สวรรค์ ๒	หินลาด	โนน ลำดวน	คอน สาย	นางาม	หนอง มะเกลือ	สร้าง แก้ว เหนือ	สะพือ ใต้	คำจาน	ไร่เหนือ	ดุกอึ้ง	โนนจิก เจริญ	โคก เสียบ	แซมใต้
๗	ชุมชน วัดกลาง ๑	ดอน หวาย	ไทรงาม	น้ำสร้าง	นาโพธิ์ น้อย	สุข สบาย	วังแคน	โพธิ์ศรี เหนือ	คำผ่าน	โนนค้อ	ดอนจัว	ราษฎร์ เจริญ	ปาก้าว	แซม เหนือ
๘	ชุมชน วัดกลาง ๒	โนนม่วง	ม่วงฮี	นา ชุมชน	ศรีอุดม	โนน เจริญ	สร้าง แก้วใต้	สะพือ เหนือ	ระเว กลาง	โนนสุข	ดอนจัว	โนน สว่าง	หนองคู	ดอนนา เยี่ย
๙	ชุมชน วัดกลาง ๓	ดอน สำราญ	ห้วย แดง	หัวดอน น้อย	นาโพธิ์ เหนือ	โนน สมบูรณ์	สนาม ชัย	โพธิ์ศรี ใต้	ดอน กลาง	ไร่โคม	บัวทอง	อ่างศิลา รักษ์	หนอง แวง	
๑๐	ชุมชน วัด หลวง ๑	แสนตอ	แก่งยาง	ทราย มูล เหนือ	นาโพธิ์ พัฒนา	โนนศิริ	สร้าง แก้ว กลาง	ท่าคล้อ ใต้	นาจาน	แก่ง กอก	หนอง กอก	คลอง แสง จันทร์		
๑๑	ชุมชน วัด หลวง ๒	กุดชุมภู	ม่วง แมต		ชาดฮี	โนน กลาง	บัวฮี	โนนยาง	ระเว ใหม่	ลุด	โนนยา นาง	อ่าง อุดม		
๑๒	ชุมชน วัด หลวง ๓	ห้วยไผ่	แสง			โนน สมบัติ	สะพาน โคม	ทุ่งนา แพง	ชุมชน สิบสอง	นา คลอง	หนอง สอง ห้อง	สว่าง พัฒนา		
๑๓	ชุมชน วัดสระ แก้ว ๑	โนน เจริญ	ดอน ใหญ่				ถิ่น สำราญ	โพธิ์ศรี เหนือ		ไร่ พัฒนา	โนน เจริญ			
๑๔	ชุมชน วัดสระ แก้ว ๒	โนนจิก น้อย	ดอนจิก				คำยาง	หนอง โพธิ์		ศรีภูดิน	โนน พยอม			

ตำบล หมู่ที่	ตำบล พิบูล	ตำบล กุดชุมภู	ตำบล ดอนจิก	ตำบล ทราย มูล	ตำบล นาโพธิ์	ตำบล โนน กลาง	ตำบล โพธิ์ไทร	ตำบล โพธิ์ศรี	ตำบล ระเว	ตำบล ไร่ ใต้	ตำบล หนอง บัวฮี	ตำบล อ่างศิลา	ตำบล โนน กาหลง	ตำบล บ้าน แคม
๑๕	ชุมชน วัดภูเขา แก้ว ๑	ดอนไม้ งาม	โคก สะอาด				โนน ศิลา อ่อน			โนน สร้างคำ	นาหว้า			
๑๖	ชุมชน วัดภูเขา แก้ว ๒	วังคู	นา เจริญ นอก				สนาม ชัยใหม่				หินลาด			
๑๗	ชุมชน หลวง	ใหม่ นา คลอง	สมบูรณ์ สามัคคี				ทรัพย์ เจริญ							
๑๘		โนนโพธิ์	ม่วงงาม				สร้าง แก้ว สดใส							
๑๙		ทุ่ง พัฒนา	ทุ่งแสง ตะวัน				สร้าง แก้ว							
๒๐			โนน เจริญ											
๒๑			ใหม่ ผาสุข											
๒๒			แก่ง เจริญ สุข											
๒๓			ทุ่งเหว											

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี, พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๒ แสดงสรุปเขตการปกครอง

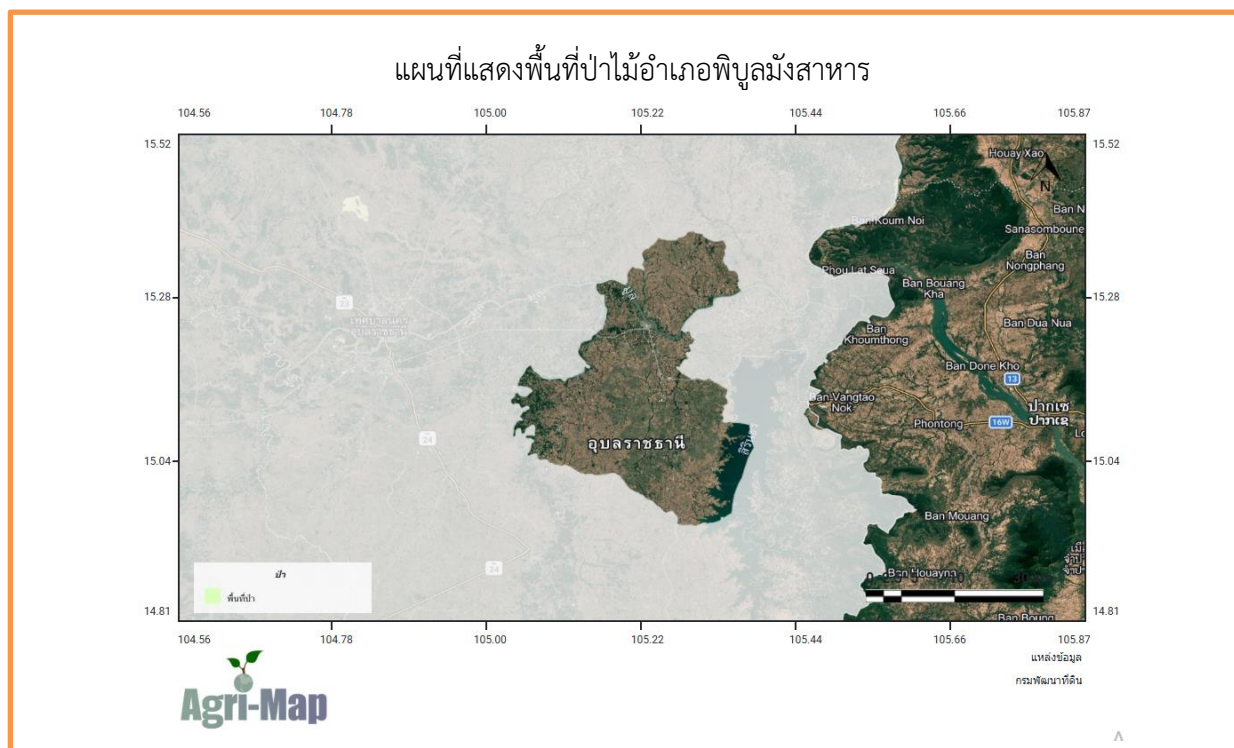
ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	อบต	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	จำนวน ชุมชน	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน บ้าน (ครัวเรือน)
ตำบลพิบูล	๓,๗๕๐	-	๑	-	๑๗	-	๙๘๒
กุดชุมภู	๓๕,๒๓๑	-	-	๑	-	๑๙	๒,๖๖๖
ดอนจิก	๖๐,๔๓๕	๑	-	-	-	๒๓	๒,๙๓๙
ทรายมูล	๑๙,๑๖๕	๑	-	-	-	๑๐	๑,๖๖๗
นาโพธิ์	๔๔,๐๔๕	๑	-	-	-	๑๑	๑,๑๘๐
โนนกลาง	๔๗,๕๐๐	๑	-	-	-	๑๒	๒,๓๘๑
โพธิ์ไทร	๔๙,๓๗๕	-	-	๑	-	๑๙	๒,๔๖๔
โพธิ์ศรี	๕๐,๐๐๐	-	-	๑	-	๑๔	๒,๙๗๔
ระเว	๓๐,๘๔๑	๑	-	-	-	๑๒	๙๒๘
ไร่ใต้	๖๕,๐๐๐	๑	-	-	-	๑๕	๒,๒๙๙
หนองบัวฮี	๓๙,๗๕๗	๑	-	-	-	๑๖	๑,๕๔๕
อ่างศิลา	๓๒,๓๓๙	๑	-	๑	-	๑๗	๑,๙๗๕
โนนกาหลง	๒๔,๔๓๗	๑	-	-	-	๙	๑,๐๖๒
บ้านแคม	๓๑,๒๕๐	๑	-	-	-	๘	๑,๔๙๖
รวม	๕๓๓,๑๒๕	๑๐	๑	๔	๑๗	๑๘๕	๒๖,๕๕๘

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอพิบูลมังสาหาร, พ.ศ. ๒๕๖๙

๒. ลักษณะภูมิประเทศ

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

อำเภอพิบูลมังสาหาร มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบสูงและราบลุ่มสลับกัน สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่จัดอยู่ในลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น บริเวณที่ตั้งอำเภอเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำมูล โดยเฉพาะพื้นที่ทางทิศเหนือและทางทิศใต้จะมีลักษณะเป็นที่ราบสูงและเป็นลูกคลื่นลาดเอียงลงสู่แม่น้ำมูล

ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอ
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๕๘)

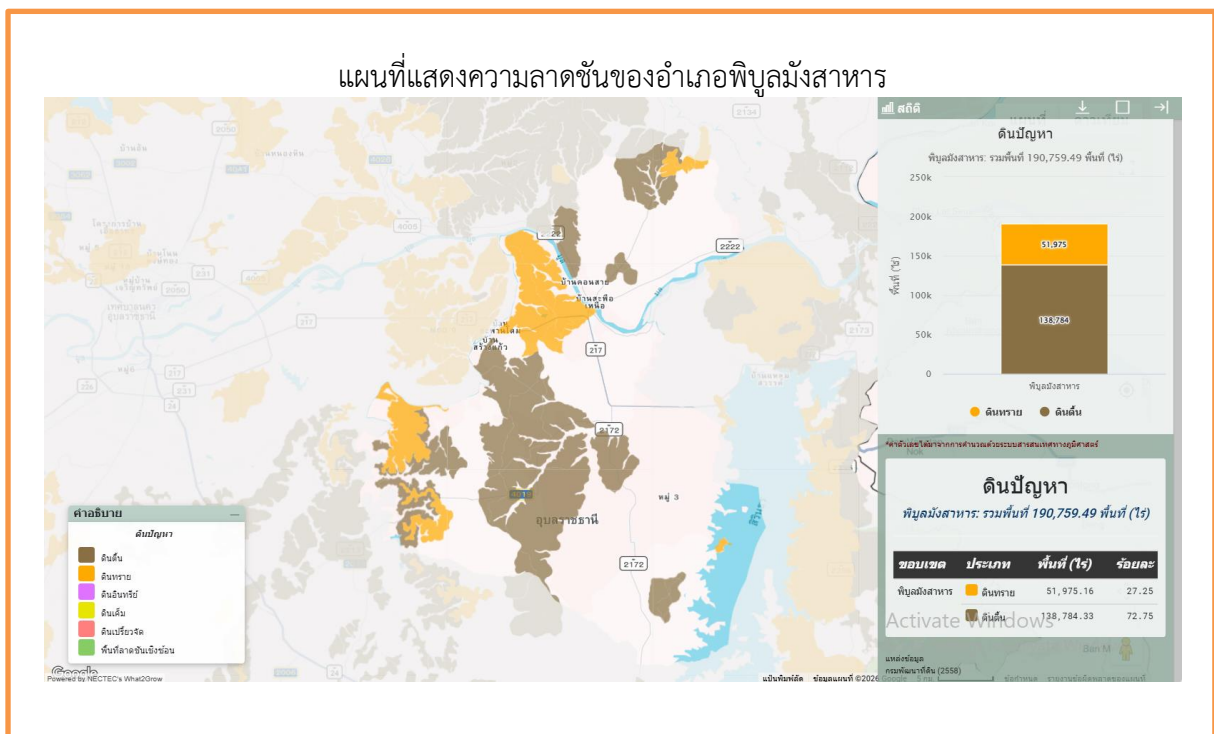
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
กุดขมภู	๔๑,๓๐๖.๐๓	๒,๔๘๙.๒๓	๖.๐๓
ดอนจิก	๖๗,๓๕๘.๑๙	๓,๕๔๐.๘๕	๕.๒๖
ทรายมูล	๓๒,๖๗๗.๑๘	๑๙๙.๑๘	๐.๖๑
นาโพธิ์	๖๒,๑๕๒.๘๙	๓,๒๒๔.๖๒	๕.๑๙
โนนกลาง	๔๔,๔๗๗.๑๖	๒๓๒.๑๒	๐.๕๒
โนนกาหลง	๒๘,๘๓๖.๗๘	๒๔๓.๒๐	๐.๘๔
บ้านแหม	๓๑,๗๙๔.๕๙	๘๑๘.๓๑	๒.๕๗
พิบูล	๕,๒๓๐.๗๔	๑๑๗.๙๒	๒.๒๕
โพธิ์ไทร	๔๖,๑๕๖.๙๒	๕,๙๔๒.๓๑	๑๒.๘๗
โพธิ์ศรี	๒๘,๒๘๗.๓๐	๔๔๕.๑๙	๑.๕๗
ระเว	๕๕,๙๖๒.๘๖	๗๖๙.๕๗	๑.๓๘

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
ไรไต้	๗๓,๗๐๙.๓๔	๕,๕๕๘.๔๕	๗.๕๔
หนองบัวฮี	๔๗,๙๕๔.๔๔	๖๗๘.๔๐	๑.๔๑
อ่างศิลา	๓๕,๑๓๐.๕๙	๗๒๑.๙๘	๒.๐๖
รวม	๖๐๑,๐๓๕.๐๑	๒๔,๙๘๑.๓๓	๔.๑๖

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๘

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

ภาพที่ ๓ แผนที่แสดงความลาดชันอำเภอ
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒.๓ กลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอพิบูลมังสาหารมีกลุ่มชุดดิน จำนวน ๑๒ กลุ่มชุดดิน ได้แก่ ชุดดินที่ ๔, ๑๗, ๑๘, ๒๕, ๓๕, ๔๐, ๔๗, ๔๙, ๕๖, ๖๒, ๓๗ และกลุ่มชุดดินที่ ๔๑ ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๔ จำนวน ๒๘๔.๑๗ ไร่

๑.๑) ลักษณะเด่น กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าที่มีอายุน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

๑.๒) สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า พบในบริเวณที่ราบตะกอนลำนํ้าพา มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มหรือที่ราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเร็วหรือค่อนข้างเร็ว มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินเหนียวจัด หน้าดินอาจแตกกระแหงเป็นร่องในฤดูแล้ง และอาจมีรอยถูกลอนดิน ดินบนมีสีดำหรือเทาเข้ม ดินล่างมีสีเทา น้ำตาล น้ำตาลอ่อนหรือเทาปนเขียวมะกอก มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง สีเหลือง สีน้ำตาลแก่หรือสีแดง อาจพบก้อนปูน หรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและ

แมงกานีสในชั้น ดินล่าง ปฏิบัติการดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย แต่ถ้าดินมีก้อนปูนปะปนจะมีปฏิกิริยาเป็นกลางหรือด่างปานกลาง

๑.๓) การใช้ประโยชน์ ใช้ทำนา บางแห่งยกทรง เพื่อปลูกพืชผักหรือผลไม้ ซึ่งมักจะให้ผลผลิตค่อนข้างสูง

๑.๔) ปัญหา โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตรกระแ่งทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

๑.๕) แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้น ที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลัง ปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำ ไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ หรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ปลูกพืชผักหรือผลไม้ร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำ กว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกปลูกพืชไร่หรือพืชผัก ๒/๑๔

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๑๗ จำนวน ๕๙,๖๗๔.๙๔ ไร่

๒.๑) ลักษณะเด่น กลุ่มดินร่วนหยาบที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ มีชั้นแน่นทึบภายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิบัติการดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นด่างเล็กน้อย การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

๒.๒) สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพัง แล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของวัสดุเนื้อหยาบ พบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ ส่วนใหญ่มีน้ำ แห้งในช่วงฤดูฝนเป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำ ค่อนข้างเร็ว เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินทราย ดินล่างเป็นชั้นดินแน่นทึบ มีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินเหนียว สีน้ำตาลอ่อนและสีเทา มีจุดประสีเหลืองหรือสีน้ำตาลแดงบางแห่งอาจมีศิลาแลงอ่อนปะปนอยู่ด้วย มีปฏิกิริยาเป็นกรดจัดมากถึงด่างปานกลาง

๒.๓) การใช้ประโยชน์ มักปล่อยเป็นที่รกร้างว่างเปล่าหรือเป็นป่าละเมาะเล็ก ๆ บางพื้นที่ใช้ทำนา แต่มักให้ ผลผลิตต่ำ

๒.๔) ปัญหา เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายที่มีชั้นดานภายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ความอุดมสมบูรณ์ต่ำขาดแคลนนํ้าและน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

๒.๕) แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

๒.๕.๑) ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำ ไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ หรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒ หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว ทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

๒.๕.๒) ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ยกทรงกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตรหรือถึงชั้นดานแข็ง มีคันดินอันแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่

ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๓) กลุ่มชุดดินที่ ๑๘ จำนวน ๗๓๗.๑๙ ไร่

๓.๑) ลักษณะเด่น กลุ่มดินเค็มเกิดจากตะกอนลำนํ้า มีคราบเกลือลอยหน้า หรือมีชั้นดานแข็ง ที่สะสมเกลือภายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่าง การระบายน้ำ ค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

๓.๒) สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบ ที่มีชั้นหินเกลือรองรับอยู่ หรืออาจได้รับอิทธิพลจากการแพร่กระจายของเกลือทางผิวดิน พบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำ ค่อนข้างเลวถึงดีปานกลาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินทรายส่วนดินล่างเป็นชั้น ดินแน่นทึบที่มีการสะสมเกลือโซเดียม มีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนปนดินเหนียว มีสีน้ำตาลอ่อนถึงสีเทา พบจุดประพวงสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงปะปนหรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในดินชั้นล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ดินชั้นบนโดยมากจะมีปฏิกริยาเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง ส่วนดินชั้นล่างมักมีปฏิกริยาเป็นด่างเล็กน้อยถึงเป็นด่างจัดแต่ถ้ามีก้อนปูนปะปน จะมีปฏิกริยาเป็นกลางถึงด่างจัด ตามปกติในฤดูแล้ง จะมีคราบเกลือเกิดขึ้นทั่วไปบนผิวดิน

๓.๓) การใช้ประโยชน์ ใช้ทำนา บริเวณที่เค็มจัดจะปรากฏคราบเกลือบนผิวดินใช้ประโยชน์ทางการเกษตรไม่ได้ มีปาละเมาะและไม้พุ่มหนามขึ้นกระจุกกระจายเป็นหย่อมๆ บางแห่งเป็นแหล่งทำเกลือสินเธาว์

๓.๔) ปัญหา ดินเค็ม มักพบชั้นดานแข็งที่มีการสะสมเกลือ มีปริมาณธาตุโซเดียมสูงจนเป็นพิษต่อพืช เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายโครงสร้างของดินไม่ดีค่อนข้างแน่นทึบ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำในพื้นที่ดินเค็มจัดมีคราบเกลือมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

๓.๕) แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

๓.๕.๑) ปลูกข้าว เลือกพันธุ์ข้าวที่ทนเค็มมาใช้ปลูก ปล่อยให้มีน้ำขังและล้างเกลือออกไปจากดิน ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยให้ ๑- ๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ใช้กล้าข้าวที่มีอายุ ๓๐-๓๕ วัน จำนวน ๕-๘ ต้น /จับ ระยะปักดำ ๒๐x๒๐ ซม. ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๓.๕.๒) ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ควรเลือกพื้นที่ที่มีคราบเกลือไม่มากนักและมีแหล่งน้ำชลประทาน เลือกพืชที่ทนเค็มมาปลูก ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำ กว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ทำคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ต้น/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ใช้สารยับยั้งคลุกเคล้ากับดินและใช้น้ำล้าง มีวัสดุคลุมดินเพื่อ ป้องกันไม่ให้เกลือขึ้นมาอยู่ที่ผิวดิน ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๔) กลุ่มชุดดินที่ ๒๕ จำนวน ๓,๘๑๗.๕๖ ไร่

๔.๑) ลักษณะเด่น กลุ่มดินเหนียวจัดสีแดงลึกมากที่เกิดจากหินภูเขาไฟ มีปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

๔.๒) สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่พบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคตะวันออก เกิดจากการสลายตัวผุพังของหินภูเขาไฟ พวกหินบะซอลต์ พบในบริเวณพื้นที่ตอน มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนชัน เป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำ เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวที่ค่อนข้างร่วนซุยและมีโครงสร้างดี สีดินเป็นสีน้ำตาลปนแดง หรือสีแดงปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง

๔.๓) การใช้ประโยชน์ ใช้ประโยชน์ในการทำสวนผลไม้ ทำสวนยางพารา และพริกไทย บางแห่งยังคงสภาพป่าธรรมชาติ

๔.๔) ปัญหา ดินมีความสามารถในการซาดซึมน้ำเร็ว จึงมักจะขาดแคลนน้ำได้ง่ายถ้าหากฝนทิ้งช่วงและเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ที่มีความลาดชัน

๔.๕) แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

๔.๕.๑) ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน ทำขั้นบันได ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้นในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำ ในแปลงปลูก

๔.๕.๒) ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก ปลูกพืชไร่หรือพืชผักเลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพัว ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำ ในแปลงปลูก

๕) กลุ่มชุดดินที่ ๓๕ จำนวน ๒,๐๐๐.๙๓ ไร่

๕.๑) ลักษณะเด่น กลุ่มดินร่วนหยาบลึกปานกลางที่เกิดจากการสลายตัวหรือพัดพาตะกอนเนื้อหยาบมาทับถมบนชั้นหินผุในช่วงความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

๕.๒) สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า หรือการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบ วางทับอยู่บนชั้นหินผุหรือชั้นดินเหนียว พบบริเวณพื้นที่ตอนที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วนส่วนดินชั้นล่างในระดับความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. เป็นดินเหนียว ดินเหนียวปนเศษหิน หรือเป็นชั้นหินผุ สีดินบนเป็นสีน้ำตาล ดินล่างเป็นสีน้ำตาลปนเทา บางแห่งมีจุดประสีแดงและมีศิลาแลงอ่อนปะปนอยู่จำนวนมาก ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง

๕.๓) การใช้ประโยชน์ ส่วนใหญ่เป็นป่าเต็งรัง ป่าละเมาะและไม้พุ่ม พืชไร่ที่ปลูก ได้แก่ ปอ ข้าวโพด ถั่วเขียว แตงโม แต่มักให้ผลผลิตต่ำ

๕.๔) ปัญหา ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในช่วงฤดูฝน ดินเปียกแฉะเกินไปสำหรับพืชไร่บางชนิด และหน้าดินค่อนข้างเป็นทรายหนา

๕.๕) แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

๕.๕.๑) ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น

ทำชั้นบันได คันดิน ปลุกพีชคลุมดิน ปลุกพีชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูกพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๕.๕.๒) ปลุกพีชไร่หรือพีชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพีชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลุกพีชหมุนเวียน หรือปลุกพีชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๖) กลุ่มชุดดินที่ ๔๐ จำนวน ๓๑๓,๔๕๑.๓๐ ไร่

๖.๑) ลักษณะเด่น กลุ่มดินทรายที่มีชั้นดานอินทรีย์ภายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลางการระบายน้ำ ค่อนข้างมากอยู่บนชั้นดินที่มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

๖.๒) สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่พบบริเวณหาดทรายเก่าหรือสันทรายชายทะเล เกิดจากตะกอนทรายชายทะเล พบบนพื้นที่ดอนที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยเป็นดินลึกปานกลางถึงชั้นดานอินทรีย์มีการระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินเป็นทรายจัด สีดินบนเป็นสีเทาแก่ ไตลงไปเป็นชั้นทรายสีขาว และดินล่าง ระหว่างความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. เป็นชั้นที่มีการสะสมของพวกอินทรีย์วัตถุ เหล็กหรืออิมัสสีน้ำตาล สีแดงชั้นเหล่านี้มีการเชื่อมตัวกันแน่นแข็งเป็นชั้นดานอินทรีย์ มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง

๖.๓) การใช้ประโยชน์ เป็นป่าเสม็ด ป่าชายหาดป่าละเมาะ บางแห่งใช้ปลูกมะพร้าว มะม่วง หิมพานต์ หรือพืชไร่บางชนิด เช่น มันสำปะหลัง อ้อย สับปะรด

๖.๔) ปัญหา ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มาก และเนื้อ ดินค่อนข้างเป็นทรายจัด ไม่มีธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืชหลงเหลืออยู่ และพืชมักแสดงอาการขาดธาตุอาหารให้เห็น ในช่วงฤดูแล้งชั้นดานจะแห้งและแข็งมาก รากพืชไม่สามารถไชซอนผ่านไปได้ ส่วนในช่วงฤดูฝนจะเปียกแฉะและมีน้ำแช้ง

๖.๕) แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

๖.๕.๑) ปลุกพีชผักหรือผลไม้ ชุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. และทำลายชั้นดานอินทรีย์ ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ปลุกพีชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ทำคันดินร่วมกับปลูกหญ้าแฝก ในช่วงการเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกในพื้นที่ลุ่มทำทางระบายน้ำเพื่อป้องกันการแช้งของน้ำ ในช่วงที่มีฝนตกหนัก ปลุกพีชไร่หรือพีชผักเลือกชนิดพืชที่ใช้ปลูกให้เหมาะสมกับศักยภาพของดิน ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพีชปุ๋ยสด (หวานถั่วพุ่ม ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ ถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ปลุกพีชคลุมดินหรือมีวัสดุคลุมดิน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๗) กลุ่มชุดดินที่ ๔๗ จำนวน ๘๗,๓๘๗.๓๗ ไร่

๗.๑) ลักษณะเด่น กลุ่มดินตื้นถึงชั้นหินพื้น ปฏิกริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง มีการระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

๗.๒) สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของวัสดุเนื้อละเอียดที่มาจากทั้งหินตะกอน หรือหินอัคนี พบบริเวณพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา เป็นดินตื้น มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นพวกดิน

เหนียวหรือดินร่วนที่มีเศษหินปะปนมาก มักพบชั้นหินพื้นต้นกว่า ๕๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ดินมี ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง

๗.๓) การใช้ประโยชน์ เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังหรือป่าละเมาะ บางแห่งใช้ทำไร่เลื่อนลอย หรือปลูกป่าทดแทน

๗.๔) ปัญหา เป็นดินต้น มีเศษหินปะปนอยู่ในเนื้อดินเป็นปริมาณมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในบริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดินอย่างรุนแรง บางพื้นที่มีเศษหินหรือหินพื้นที่โผล่บริเวณหน้า ดิน

๗.๕) แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

๗.๕.๑) ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ขุดหลุมปลูกถึงชั้น หินพื้นหรือขุดหลุมขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินที่ไม่มีเศษหินหรือก้อนหินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ควรมีไม้ค้ำ ยันและเอาหน้าดินบริเวณใกล้ เคียงมาผสมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกพูนโคนอยู่เป็นประจำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๗.๕.๒) ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนา จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียน ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓ - ๔ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเม็ล็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เม็ล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้ น้ำในแปลงปลูก

๘) กลุ่มชุดดินที่ ๔๙ จำนวน ๔๐,๓๘๕.๑๘ ไร่

๘.๑) ลักษณะเด่น กลุ่มดินต้นถึงลูกรังหรือชั้นเชื่อมแข็งของเหล็กทับอยู่บนชั้นดินเหนียว ปฏิกริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

๘.๒) สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุดิบกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมในระยะทางไมไกลนัก ของวัตถุดิบกำเนิดดินที่มาจากวัสดุเนื้อค่อนข้างหยาบ วางทับอยู่บนชั้นดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังของหินพื้นหรือจากวัตถุดิบกำเนิดดินที่ต่างชนิดต่างยุคกัน พบบริเวณพื้นที่ตอน มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นดินต้นถึงต้นมากถึงชั้นลูกรัง มีการระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินชั้นล่างเป็นดินเหนียวปนลูกรังหรือเศษหินทราย พบภายในความลึกก่อน ๕๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีหรือสีเหลือง และก่อนความลึก ๑๐๐ ซม. จะเป็นชั้นดินเหนียวสีเทา มีจุดประสีน้ำตาล สีแดง และมีสีลาแลงอ่อนปะปนอยู่จำนวนมาก อาจพบชั้น หินทรายหรือหินดินดานที่ผุพังสลายตัวแล้วในชั้นถัดไป ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดเล็กน้อย

๘.๓) การใช้ประโยชน์ ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ พืชไร่ธรรมชาติ ที่รกร้างว่างเปล่าป่าเต็งรัง หรือใช้ปลูกไม้โตเร็ว

๘.๔) ปัญหา เป็นดินต้นถึงชั้นก่อนกรวดหรือลูกรังที่ทับอยู่บนชั้นดินเหนียว และมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางแห่งมีก้อนสีลาแลงโผล่กระจายอยู่ทั่วไปเป็นอุปสรรคต่อการเกษตรกรรม บริเวณที่มีความลาดชันสูงเกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดินอย่างรุนแรง

๘.๕) แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

๘.๕.๑) ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ขุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ทำ

ชั้นบันได ปลุกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๘.๕.๒) ปลุกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปีและปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ การไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้ว หญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๙) กลุ่มชุดดินที่ ๕๖ จำนวน ๓๑,๗๔๘.๙๘ ไร่

๙.๑) ลักษณะเด่น กลุ่มดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหินหรือลูกรัง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

๙.๒) สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมในระยะทางไมไกลนัก ของวัสดุเนื้อหยาบที่มาจากพวกหินตะกอนหรือหินอัคนี พบบริเวณพื้นที่ตอน มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขาเป็นดินลึกปานกลาง มีการระบายน้ำดี เนื้อดินตอนบนช่วง ๕๐ ซม. เป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายส่วนดินล่างเป็นดินปนเศษหิน มักพบชั้นพบหินพื้นลึกกว่า ๑๐๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดงปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง

๙.๓) การใช้ประโยชน์ ใช้ปลูกพืชไร่ เช่น อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง

๙.๔) ปัญหา ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ และอาจเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย ถ้าปลูกพืชในบริเวณที่มีความลาดชันมากๆ โดยไม่มีการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

๙.๕) แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

๙.๕.๑) ปลุกพืชผักหรือผลไม้ ขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลุกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลุกพืชแซม สร้างคันดิน ทำชั้นบันได ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้นในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูกพัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ ปลุกพืชปุ๋ยสด มีวัสดุคลุมดิน ปลุกพืชหมุนเวียน ปลุกพืชสลับเป็นแถบ

ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๑๐) กลุ่มชุดดินที่ ๒๒ จำนวน ๔๓๑.๖๕ ไร่

๑๐.๑) ลักษณะเด่น กลุ่มดินทรายลึกมากเกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีเนื้อดินเป็นดินทรายหนา ปฏิกริยาดินเป็นกรด การระบายน้ำ ค่อนข้างเลวถึงดีปานกลางความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

๑๐.๒) สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของวัสดุเนื้อหยาบ พบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกมากที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงดีปานกลางเนื้อดินเป็นดินทรายปนดินร่วน หรือดินทรายสีดินเป็นสีน้ำตาลปนเทาหรือสีเทาปนชมพู พบจุดประสีน้ำตาล สี

เหลืองหรือสีเทา ในดินชั้นล่างบางแห่งจะพบชั้นที่มีการสะสมอินทรีย์วัตถุเป็นชั้นบางๆ ปฏิบัติการดินเป็นกรดจัดมาก ถึงกรดเล็กน้อย

๑๐.๓) การใช้ประโยชน์ ใช้ทำนา หรือปลูกพืชไร่บางชนิด เช่น มันสำปะหลัง อ้อยและปอ บางแห่งเป็นทุ่งหญ้าธรรมชาติ

๑๐.๔) ปัญหา เนื้อดินเป็นทรายจัด มีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ พืชมักแสดงอาการขาดน้ำในช่วงฝนทิ้งมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

๑๐.๕) แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

๑๐.๕.๑) ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง ปล๋อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสดรวมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล๋อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) พัฒนาแหล่งน้ำ ชลประทานไว้ ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ หรือใช้ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

๑๐.๕.๑) ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

๑๑) กลุ่มชุดดินที่ ๓๗ จำนวน ๒๗๒.๔๔ ไร่

๑๑.๑) ลักษณะเด่น กลุ่มดินร่วนหยาบลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ หรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิบัติการดินเป็นกรดจัดการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

๑๑.๒) สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่พบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ ภาคตะวันออก เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำหรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบที่มาจากพวกหินอัคนีหรือหินตะกอน พบบริเวณพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นเนินเขา เป็นดินลึก ที่มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนหยาบ สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง และอาจพบจุดประสีต่างๆ ในชั้นดินล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิบัติการดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด

๑๑.๓) การใช้ประโยชน์ ใช้ปลูกยางพารา ไม้ผล มะพร้าวและปาล์มน้ำมัน

๑๑.๔) ปัญหา เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดินโดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง

๑๑.๕) แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกพืชผักหรือผลไม้ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ขึ้นบันได คันดินทำแนวรั้วหญ้าแฝกหรือทำฐานเฉพาะต้นในช่วงการเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกปลูกพืชไร่หรือพืชผักเลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดถั่วพราง ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบ

ระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไกลพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๑๒) กลุ่มชุดดินที่ ๔๑ จำนวน ๒๘,๙๐๒.๓๔ ไร่

๑๒.๑ ลักษณะเด่น กลุ่มดินทรายลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ หรือสันทรายชายทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างดีมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

๑๒.๒ สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่พบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ภาคตะวันออก หรือบริเวณชายฝั่งทะเล เกิดจากตะกอนทรายชายทะเลหรือจากการสลายตัวของวัสดุที่ทับถมหรือจากการสลายตัวของวัสดุที่ถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของพวกวัสดุเนื้อหยาบมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบหรือเป็นลูกคลื่นลอนลาด พบบริเวณหาดทราย สันทรายชายทะเล หรือบริเวณที่ลาดเชิงเขาเป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างมากเกินไป เนื้อดินเป็นพวกดินทราย ดินมีสีเทา สีน้ำตาลอ่อน หรือเหลืองดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง ถ้าพบบริเวณสันทรายชายทะเลจะมีเปลือกหอยปะปนอยู่ในเนื้อดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างปานกลาง

๑๒.๓) การใช้ประโยชน์ ใช้ปลูกพืชไร่ เช่น มันสำปะหลัง สับปะรด ปอ ส่วนไม้ยืนต้น ได้แก่ มะพร้าว และมะม่วงหิมพานต์ บางแห่งเป็นป่าละเมาะหรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ

๑๒.๔) ปัญหา เนื้อดินเป็นทรายจัด ทำให้มีความสามารถในการอุ้มน้ำได้น้อย พืชจะแสดงอาการขาดน้ำอยู่เสมอ นอกจากนี้ดินยังมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก

๑๒.๕) แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

๑๒.๕.๑) ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ชุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดินมีวัสดุคลุมดิน ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๑๒.๕.๒) ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือไกลบปุ๋ยพืชสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๓. ลักษณะภูมิอากาศ

๓.๑ ฤดูกาล

ลักษณะภูมิอากาศ ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล ซึ่ง ๒ ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนเข้าปกคลุมประเทศไทยตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งอยู่ในช่วงฤดูหนาวของประเทศไทย ทำให้จังหวัดอุบลราชธานีมีอากาศหนาวเย็นและแห้งทั่วไป และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดพามวลอากาศชื้นจากทะเลและมหาสมุทรเข้าปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝน (ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงประมาณกลางเดือนตุลาคม) ทำให้มีฝนตกชุกทั่วไป

ฤดูกาลของจังหวัดอุบลราชธานี พิจารณาตามลักษณะของลมฟ้าอากาศของประเทศไทยสามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ฤดู ดังนี้

๑) ฤดูหนาว เริ่มต้นประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย อากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็นและแห้ง โดยมีอากาศหนาวจัดในบางวันและเดือนที่มีอากาศหนาวมากที่สุดจะอยู่ในช่วงเดือนธันวาคมถึงมกราคม แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ลงปกคลุมประเทศไทยในช่วงดังกล่าวด้วย

๒) ฤดูร้อน เริ่มต้นประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นที่มีอากาศร้อนอบอ้าวโดยทั่วไป โดยเฉพาะเดือนเมษายนจะเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวที่สุดของปี

๓) ฤดูฝน เริ่มต้นประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเอาความชื้นจากทะเลและมหาสมุทรมาปกคลุมประเทศไทย ประกอบกับในช่วงดังกล่าวร่องความกดอากาศต่ำที่พาดอยู่บริเวณภาคใต้ของประเทศไทยจะเลื่อนขึ้นมาพาดผ่านบริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ทำให้อากาศเริ่มชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกตั้งแต่ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป โดยเฉพาะเดือนสิงหาคมเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกหนาแน่นมากที่สุดในรอบปี แต่อย่างไรก็ตามนอกจากปัจจัยดังกล่าวที่ทำให้มีฝนตกชุกแล้วยังขึ้นอยู่กับอิทธิพลของพายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนตัวเข้าใกล้หรือเข้าสู่ประเทศไทยในช่วงดังกล่าวด้วย

โดยสามารถสรุปได้ดังนี้ ดังนี้

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลฤดูกาล

ฤดูกาล	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ฤดูร้อน												
ฤดูฝน												
ฤดูหนาว												

๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี

ปี	ปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี (มม.)	ปริมาณฝนเฉลี่ย (มม.)	จำนวนวันฝนตก (วัน)	เดือนที่ฝนสูงสุด	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)		
					สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๖๔	๑,๗๕๓.๖	๑,๗๕๓.๖	๓๓	กันยายน	-	-	-
๒๕๖๕	๒,๔๕๐.๕	๒,๔๕๐.๕	๕๘	-	๓๘.๔	๑๔	๒๖.๒
๒๕๖๖	๒๒๐๓.๕	๒๒๐๓.๕	๖๒	กรกฎาคม	๔๑.๒	๑๓.๖	๒๗.๔

ปี	ปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี (มม.)	ปริมาณฝนเฉลี่ย (มม.)	จำนวนวันฝนตก (วัน)	เดือนที่ฝนสูงสุด	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)		
					สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๖๗	-	-	-	สิงหาคม - กันยายน	-	-	-
๒๕๖๘	-	-	-	สิงหาคม	-	-	-

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๖๘

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอพิบูลมังสาหารมีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางในการเชื่อมต่อขนส่งผลผลิตทางการเกษตร ดังนี้

๑) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑ เป็นเส้นทางหลักสำคัญที่ตัดผ่านพื้นที่อำเภอพิบูลมังสาหารจากทิศตะวันตกไปทิศตะวันออก และเชื่อมกับอำเภออื่น ๆ เช่น อำเภอสว่างวีระวงศ์ และอำเภอสรีนคร จังหวัดอุบลราชธานี เส้นทางนี้เป็นถนนขนาดใหญ่ที่รองรับการสัญจรทั้งระหว่างตำบลภายในอำเภอเอง และการเชื่อมต่อกับภูมิภาคภายนอก

๒) ทางหลวงจังหวัด ๒๑๗๒ เป็นถนนรองที่เชื่อมต่อพื้นที่ตำบลภายในอำเภอไปยังอำเภอบุญศรี (ทิศตะวันตกเฉียงใต้) ช่วยให้เกิดการเดินทางข้ามอำเภอสามารถทำได้ง่ายขึ้น

๓) ทางหลวงชนบท อบ.๓๐๓๙ เป็นถนนสายท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นเชื่อมระหว่างจุดในตำบล เช่น ตำบลนาโพธิ์ อำเภอพิบูลมังสาหาร ไปยังจุดอื่น ๆ ภายในอำเภอ ช่วยให้ประชาชนในหมู่บ้านและตำบลต่าง ๆ ใช้สัญจรในชีวิตประจำวันได้สะดวก

๔) ถนนในเขตเทศบาลและถนนรอง ถนนสายหลักในตัวเมือง เช่น ถนนพิบูล ถนนสถิตนิมานกาล และถนนภายในชุมชนต่าง ๆ เชื่อมระหว่างตำบลในอำเภอ เช่น พิบูล กุดชมภู โพธิ์ไทร โพธิ์ศรี และตำบลอื่น ๆ ซึ่งช่วยสนับสนุนระบบการจราจรภายในพื้นที่เทศบาลและตำบลใกล้เคียง

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียดดังนี้
ทางรถยนต์ สามารถเดินทางได้สะดวก คือ

สถานีขนส่งผู้โดยสาร จำนวน ๑ สถานี ตั้งอยู่ในตำบลกุดชมภู ซึ่งให้บริการรถโดยสารระหว่างอำเภอไปยังอำเภอและจังหวัดอื่น ๆ โดยเฉพาะเส้นทางไปจังหวัดอุบลราชธานี และอำเภอใกล้เคียง

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

- ทางหลวงหมายเลข ๒๑๗ (ถนนสถิตนิมานกาล) เริ่มต้นจากอำเภวารินชำราบ ไปทางทิศตะวันออก ผ่านอำเภอสว่างวีระวงศ์ และอำเภอพิบูลมังสาหาร ต่อไปยังอำเภอสรีนคร และสิ้นสุดที่ด่านช่องเม็ก ริมชายแดนไทย-ลาว

- ทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๒๑๗๓ เป็นทางหลวงจังหวัดที่ต่อจากถนนสายหลักในพื้นที่ เชื่อมอำเภอพิบูลมังสาหารกับอำเภอโขงเจียม

- ทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๒๒๒๒ เป็นเส้นทางรองที่สำคัญที่เชื่อมอำเภอพิบูลมังสาหารไปยังอำเภอตาลสุม และเชื่อมต่อไปยังพื้นที่ภาคอีสานทางทิศตะวันตกของจังหวัด

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ (เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง)

อำเภอบึงสามพัน มีลำน้ำสำคัญ ๒ สาย ได้แก่ แม่น้ำมูลไหลผ่านทางทิศเหนือ และลำโดมใหญ่ไหลผ่านทางทิศตะวันตก นอกจากนี้ อำเภอบึงสามพัน ยังมีน้ำจากลำธาร และแหล่งน้ำทางธรรมชาติ คลองชลประทานและลำห้วยต่างๆ อีกหลายแห่ง ถือได้ว่าเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ บึงสามพัน ตั้งอยู่บริเวณลุ่มน้ำมูล จึงทำให้มีพื้นที่ทางทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ เนื่องจาก มีแหล่งน้ำหลายสายไหลลงสู่แม่น้ำมูล ได้แก่ ลำโดมใหญ่ ลำห้วยกว้าง มีอ่างเก็บน้ำจากการสร้างเขื่อนสิรินธร และมีพื้นที่ตั้งอยู่เหนือเขื่อนปากมูล จึงเป็นแหล่งสัตว์น้ำธรรมชาติที่มีอยู่อย่างมากมายหลายชนิด และทัศนียภาพสองฝั่งแม่น้ำมูลยังสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้อีกด้วย นอกจากนี้ ยังได้รับบริการคลองชลประทานลำโดมน้อยในซีกฝั่งขวาแม่น้ำมูล และโครงการสูบน้ำด้วยกระแสไฟฟ้าของชีกซ้ายแม่น้ำมูล จึงทำให้เกิดทุกพื้นที่เหมาะแก่การทำการเกษตร และการทำนาในฤดูแล้งจึงกล่าวได้ว่า บึงสามพัน เป็นแหล่งที่อุดมสมบูรณ์ทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศน์ ดิน น้ำ ป่า และสภาพแวดล้อมที่ดี ด้วยสภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีที่มีในพื้นที่ จึงเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงศักยภาพที่จะสามารถพัฒนาทั้งด้านการเกษตรและพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและเชิงนิเวศน์ของชุมชน โดยให้ชุมชนเป็นผู้ประชาสัมพันธ์หรือ บอกเล่าถึงสิ่งดีงามของท้องถิ่นตนเอง

แหล่งน้ำในอำเภอบึงสามพันที่สำคัญ คือ แม่น้ำมูล แม่น้ำลำโดมใหญ่ แม่น้ำห้วยกว้าง และอ่างเก็บน้ำลำโดมน้อย

๑) แม่น้ำมูล ต้นน้ำจากเทือกเขาเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ไหลผ่านจังหวัดอีสานใต้ในแนวตะวันตกสู่ตะวันออก ถือได้ว่าเป็นแม่น้ำสายสำคัญของอำเภอบึงสามพัน ไหลผ่านตำบลโพธิ์ไทร ตำบลโพธิ์ศรี ตำบลพิบูล ตำบลกุดชุมภู ตำบลทรายมูล ไหลผ่านอำเภอสิรินคร และไหลลงแม่น้ำโขงที่อำเภอโขงเจียม

๒) แม่น้ำลำโดมใหญ่ ต้นน้ำอยู่บริเวณ เทือกเขาดงรักเขตท้องที่อำเภอน้ำยืน ไหลผ่านอำเภอดงขุดมเข้าสู่อำเภอบึงสามพัน โดยไหลผ่านตำบลนาโพธิ์ ตำบลไร่ใต้ ตำบลโพธิ์ไทร เป็นลำน้ำแบ่งเขตปกครองของอำเภอบึงสามพันกับอำเภอนาเยียและอำเภอสว่างวีรวงศ์ ไหลลงสู่แม่น้ำมูลที่บ้านปากโดม ตำบลโพธิ์ไทร

๓) ห้วยกว้าง ต้นกำเนิดจาก ที่ราบสูงท้องที่อำเภอดงขุดม ไหลผ่านตำบลหนองบัวฮี ตำบลดอนจิก ตำบลกุดชุมภู ไหลลงสู่แม่น้ำมูลที่บ้านหนองเป็น ตำบลคันไร่ อำเภอสิรินคร เป็นแม่น้ำที่ค่อนข้างสั้นแต่ก็ให้ประโยชน์ แก่พื้นที่ที่ไหลผ่าน นอกจากนี้ห้วยกว้างยังเป็นแหล่งน้ำแห่งที่มาของการตั้งเมืองบึงสามพัน

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ

๑) โครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ที่	ชื่ออ่าง/ประตูลำน้ำ	ตำบล	ความจุที่ระดับน้ำสูงสุด (ล้าน ลบ.ม.)	ความจุที่ระดับน้ำเก็บกัก (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
๑	โครงการชลประทานคลองส่งน้ำและบำรุงรักษาโดมน้อย สำนักชลประทานที่ ๗	โนนกลาง	-	-	๑๘๓,๐๔๔

ที่มา : สำนักงานชลประทานที่ ๗, พ.ศ. ๒๕๖๘

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำโดมน้อยเป็นโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าเพื่อการชลประทาน เป็นโรงสูบน้ำ ติดตั้งเครื่องสูบน้ำ ๑๐ เครื่อง คลองส่งน้ำสายใหญ่ ฝั่งซ้าย ระยะทาง ๖๕.๖ กิโลเมตร ฝั่งขวา ระยะทาง ๒๕ กิโลเมตร คลองส่งน้ำสายซอยและแยกซอยรวมระยะทางประมาณ ๑๙๓ กิโลเมตร พื้นที่ชลประทานครอบคลุมประมาณ ๑๘๓,๐๔๔ ไร่ หรือราว ๑.๘ แสนไร่ ในด้านของความจุและการใช้งาน โครงการนี้ไม่ได้มีเขื่อนเก็บน้ำขนาดใหญ่ แต่เป็นระบบสูบน้ำจากแม่น้ำลำโดมน้อยเข้าสู่คลองส่งน้ำ จึงวัดความสามารถในเชิงพื้นที่ชลประทานที่ครอบคลุมมากกว่าความจุอ่างเก็บน้ำ ซึ่งอยู่ที่ประมาณ ๑๘๓,๐๐๐ ไร่ ที่สามารถรับประโยชน์จากน้ำชลประทาน

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก

ที่	ตำบล	โครงการ						รวมปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	รวมพื้นที่ได้รับประโยชน์ (ไร่)
		อ่างเก็บน้ำ	ท่อระบายน้ำ	ฝาย	ระบบส่งน้ำ	สถานีสูบน้ำ	รวม		
๑	กุดชุมภู (ฝายบ้านกุดชุมภู, ฝายบ้านหินลาด (แก่งไฮ่))	-	-	๒	-	-	๒	๐.๓	๓,๒๐๐
๒	โพธิ์ศรี (ฝายบ้านสะพือ)	-	-	๑	-	-	๑	๐.๒๕	๑,๘๐๐
๓	นาโพธิ์ (ฝายบ้านนาโพธิ์)	-	-	๑	-	-	๑	๐.๒	๑,๒๐๐
๔	โนนกลาง (ฝายบ้านโนนกลาง)	-	-	๑	-	-	๑	๐.๑	๙๐๐

ที่มา : สำนักงานชลประทานที่ ๗, พ.ศ. ๒๕๖๘

๓) แหล่งน้ำอื่น ๆ

(๑) สระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (บ่อจิว ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร)

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

ที่	ตำบล	ปี ๒๕๔๘ - ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๘		รวม	
		ราย	บ่อ	ราย	บ่อ	ราย	บ่อ
๑	กุดชุมภู	-	-	-	-	-	๓๔
๒	ดอนจิก	-	-	-	-	-	๓๖
๓	ทรายมูล	-	-	-	-	-	๔๖
๔	นาโพธิ์	-	-	-	-	-	๑๓๑
๕	โนนกลาง	-	-	-	-	-	๒๑
๖	โนนกาหลง	-	-	-	-	-	๒๒
๗	บ้านเขม	-	-	-	-	-	๖๖
๘	พิบูล	-	-	-	-	-	๒
๙	โพธิ์ไทร	-	-	-	-	-	๗๒

ที่	ตำบล	ปี ๒๕๔๘ - ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๘		รวม	
		ราย	บ่อ	ราย	บ่อ	ราย	บ่อ
๑๐	โพธิ์ศรี	-	-	-	-	-	๑๒๕
๑๑	ระเว	-	-	-	-	-	๒๖๑
๑๒	ไรใต้	-	-	-	-	-	๑๑๗
๑๓	หนองบัวฮี	-	-	-	-	-	๓๙
๑๔	อ่างศิลา	-	-	-	-	-	๓๖

ที่มา : พัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๒) บ่อบาดาล

ตารางที่ ๙ แสดงข้อมูลบ่อบาดาล

ที่	ตำบล	ด้านการเกษตร (บ่อ)	ด้านอุปโภค - บริโภค (บ่อ)	รวม (บ่อ)
๑	กุดขมภู	๑๗	-	๑๗
๒	ดอนจิก	๑๔	-	๑๔
๓	ทรายมูล	๘	-	๘
๔	นาโพธิ์	๗	-	๗
๕	โนนกลาง	๗	-	๗
๖	โนนกาหลง	๘	-	๘
๗	บ้านแหม	๕	-	๕
๘	พิบูล	๑	-	๑
๙	โพธิ์ไทร	๑๓	-	๑๓
๑๐	โพธิ์ศรี	๑๐	-	๑๐
๑๑	ระเว	๑๑	-	๑๑
๑๒	ไรใต้	๑๓	-	๑๓
๑๓	หนองบัวฮี	๔	-	๔
๑๔	อ่างศิลา	๗	-	๗

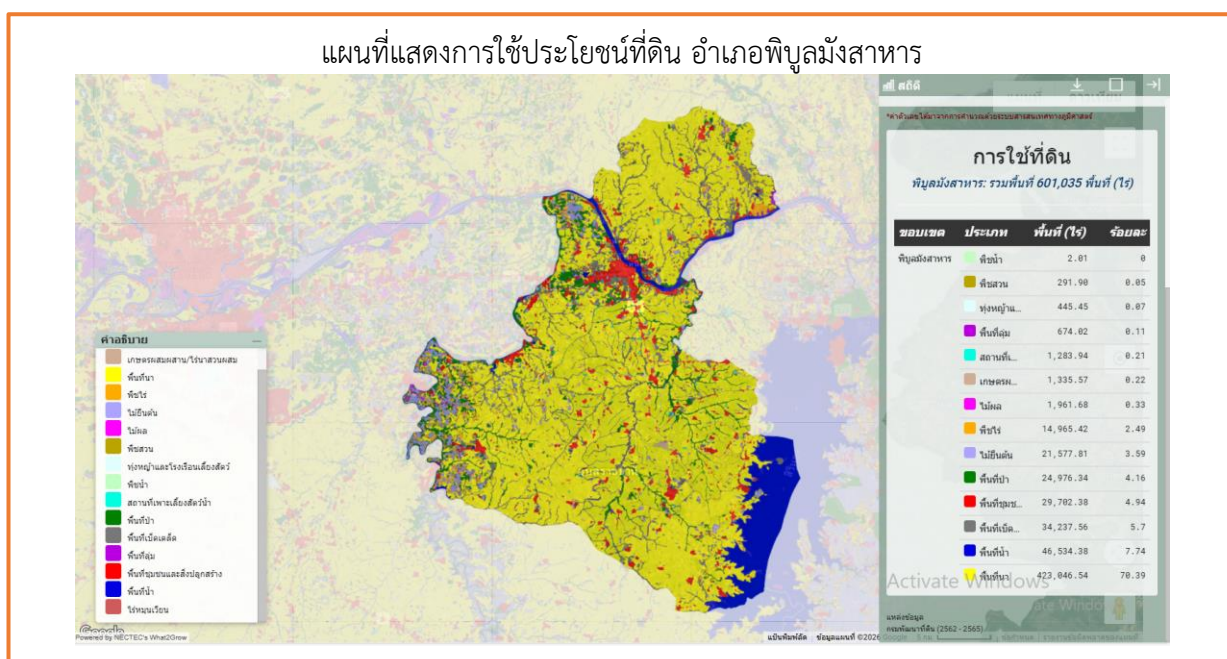
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๘

๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๒๔,๙๗๖.๓๔	๔.๑๖
พืชไร่	๑๔,๙๖๕.๔๒	๒.๔๙
ไม้ยืนต้น	๒๑,๕๗๗.๘๑	๓.๕๙
ไม้ผล	๑,๙๖๑.๖๘	๐.๓๓
พืชสวน	๒๙๑.๙๐	๐.๐๕
พื้นที่นา	๔๒๓,๐๔๖.๕๔	๗๐.๓๙

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พืชไร่	๒,๐๑	๐
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑,๒๘๓.๙๔	๐.๒๑
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๔๔๕.๔๕	๐.๐๗
พื้นที่ลุ่ม	๖๗๔.๐๒	๐.๑๑
พื้นที่น้ำ	๔๖,๕๓๔.๓๘	๗.๗๔
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๒๙,๗๐๒.๓๘	๔.๙๔
พื้นที่เปิดเตล็ด	๓๔,๒๓๗.๕๖	๕.๗

ภาพที่ ๕ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอ
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๘)

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ประชากรอำเภอพิบูลมังสาหารมากกว่าร้อยละ ๖๐ ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม เพราะอำเภอพิบูลมังสาหาร มีพื้นที่ทำการเกษตรจำนวนมาก เป็นพื้นที่ที่มีเขตชลประทานและเขตชลประทานด้วยไฟฟ้า และมีแหล่งน้ำมูลเป็นแม่น้ำหลักที่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม ด้านการประมง และด้านปศุสัตว์ เกษตรกรสามารถปลูกพืชผลทางการเกษตรนอกฤดูได้ จึงมีพืชพันธุ์ธัญญาหารสมบูรณ์ตลอดฤดูกาล เช่น ข้าว พืชไร่ พืชผักสวนครัว พืชพลังงานทดแทน กุ้งแม่น้ำ ปลา และสัตว์น้ำนานาชนิด สามารถพึ่งพาตนเองในภาวะการณ์ต่างๆ ได้ ในพื้นที่อำเภอพิบูลมังสาหาร มีแหล่งท่องเที่ยวสวยงามมากมาย เช่น แก่งสะพือ ในเขตเทศบาลเมืองพิบูลมังสาหาร แก่งลำดวนในเขตพื้นที่ตำบลดอนจิก ภูกระแตในเขตพื้นที่ตำบลโนนกลาง โบสถ์วัดภูเขาก้าว

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลด้านพืช

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)					
		ข้าวนาปี (ไร่)	ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ (ไร่)	มัน สำปะหลัง (ไร่)	ปาล์มน้ำมัน (ไร่)	ยางพารา (ไร่)	รวมพื้นที่ การเกษตร ทั้งหมด (ไร่)
กุดชุมภู	๔๑,๓๐๖.๐๓	๒๒,๗๑๔	-	๗	-	๑๒	๒๒,๗๓๓
ดอนจิก	๖๗,๓๕๘.๑๙	๕๐,๒๘๓	-	-	-	-	๕๐,๒๘๓
ทรายมูล	๓๒,๖๗๗.๑๘	๑๗,๔๙๘	-	๒๒๐	-	๑๐	๑๗,๗๒๘
นาโพธิ์	๖๒,๑๕๒.๘๙	๔๐,๒๕๖	-	๒,๑๘๖	-	๑,๖๘๗	๔๔,๑๒๙
โนนกลาง	๔๔,๔๗๗.๑๖	๑๙,๔๓๑	-	-	-	๑๑	๑๙,๔๔๒
โนนกาหลง	๒๘,๘๓๖.๗๘	๑๐,๖๗๖	-	๓๘	-	๖๒	๑๐,๗๗๖
บ้านเขม	๓๑,๗๙๔.๕๙	๒๔,๑๒๔	-	-	๖๖๗	-	๒๔,๗๙๑
พิบูล	๕,๒๓๐.๗๔	๓๐	-	-	-	-	๓๐
โพธิ์ไทร	๔๖,๑๕๖.๙๒	๒๖,๕๘๓	๑๐	๓๔๐	๘๙	๓๐๖	๒๗,๓๒๘
โพธิ์ศรี	๒๘,๒๘๗.๓๐	๒๗,๓๑๔	-	๕๐	-	๒๙	๒๗,๓๙๓
ระเว	๕๕,๙๖๒.๘๖	๓๕,๙๘๙	-	๓๓๑	๓	๘	๓๖,๓๓๑
ไร่ใต้	๗๓,๗๐๙.๓๔	๓๔,๘๐๙	๒๑	๓,๐๒๙	-	๓,๖๘๘	๔๑,๕๔๗
หนองบัวฮี	๔๗,๙๕๔.๔๔	๓๖,๙๙๘	-	-	๒๘๖	๗	๓๗,๒๙๑
อ่างศิลา	๓๕,๑๓๐.๕๙	๒๔,๕๖๑	-	-	๕๔	-	๒๔,๖๑๕
พื้นที่รวม	๖๐๑,๐๓๕.๐๑	๓๗๑,๒๖๖	๓๑	๖,๒๐๑	๑,๐๙๙	๕,๘๒๐	๓๘๔,๔๑๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร, พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์

ตำบล	เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
ดอนจิก	๑,๙๓๙	๔,๙๕๖	-	๒,๒๐๒	๑,๗๔๗	๑๘,๐๓๔๖	๖,๖๗๖	๘๖	๑๒
ทรายมูล	๕๑๙	๑,๑๕๖	-	๔๔๒	๔๑๒	๘,๑๗๒	๒,๓๐๙	-	-
นาโพธิ์	๙๓๙	๓,๐๑๕	-	๑,๒๖๔	๒,๐๐๔	๖๙,๓๔๔	๙,๘๒๖	๙๕	-
โนนกลาง	๖๑๘	๒,๑๔๑	-	๗๓๙	๔๒๘	๙,๐๙๑	๑,๐๓๑	๑๒๗	-
โพธิ์ไทร	๑,๐๔๕	๒,๗๘๑	-	๑,๓๖๐	๒,๔๙๒	๒๐,๗๘๔	๑,๖๒๕	๖๗	-
โพธิ์ศรี	๘๓๒	๑,๔๗๘	-	๑,๖๖๕	๒๘๕	๒๕,๔๘๕	๑,๘๕๐	๙๐	-
พิบูล	๒๕๕	๙๔๐	-	๔๓	๑๘๖	๔,๗๘๑	๑,๐๔๘	๕	-
กุดชุมภู	๑,๑๒๓	๒,๒๒๐	-	๘๖๘	๑,๒๔๙	๔๙,๖๔๘	๓,๐๓๙	๖๕	-
ระเว	๗๙๒	๑,๔๙๖	-	๑,๕๙๖	๒๖๕	๕๑,๐๐๔	๖๙๓	๓๓	๒๖
ไร่ใต้	๑,๔๙๓	๑,๖๐๖	-	๑,๓๐๘	๕๖๗	๘๒,๒๓๓	๗,๒๘๖	๒๘	-
หนองบัวฮี	๑,๒๗๗	๔,๔๗๒	-	๑,๓๒๙	๑,๗๗๗	๒๒,๗๑๐	๑,๖๖๘	๒๓	-
อ่างศิลา	๘๔๕	๒,๙๑๕	-	๙๓๔	๓๕๖	๑๗,๑๙๔	๒,๗๐๙	๑๒๐	-
โนนกาหลง	๕๖๕	๑,๕๖๐	-	๑,๑๔๐	๑๕๑	๑๒,๗๖๖	๓๔๕	๑๑๕	-
บ้านเขม	๗๒๕	๒,๗๒๖	-	๔๕๐	๔๑๒	๓๑,๓๖๐	๗๕๑	๒๕	๒๒
รวมทั้งหมด	๑๒,๙๖๗	๓๓,๔๖๒	-	๑๕,๓๔๐	๑๒,๓๓๑	๕๘๔,๙๑๘	๔๐,๘๕๖	๘๗๙	๓๘

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอพิบูลมังสาหาร, พ.ศ. ๒๕๖๙

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์ - แห่ง คือ -
ชื่อโรงงาน - ที่ตั้ง -
- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐาน - แห่ง คือ -
ชื่อโรงงาน - ที่ตั้ง -
- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่ ๔๐ ฟาร์ม คือ
ชื่อฟาร์ม - ที่ตั้ง -

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ตำบล	เกษตรกร รวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำ สวยงาม	สัตว์น้ำ อื่น ๆ
กุดชุมภู	๓๐	-	-	-	๓๐	-	-
ดอนจิก	๑๖๐	-	-	-	๑๖๐	-	-
ทรายมูล	๓๑๔	-	-	-	๓๑๔	-	-
นาโพธิ์	๒๐	-	-	-	๒๐	-	-
โนนกลาง	๕	-	-	-	๕	-	-
โนนกาหลง	๘๑	-	-	-	๘๑	-	-
บ้านแหม	๑	-	-	-	๑	-	-
โพธิ์ศรี	๑๔๗	-	-	-	๑๔๗	-	-
ระเว	๓๑๓	-	-	-	๓๑๓	-	-
ไรไต้	๔๗๓	-	-	-	๔๗๓	-	-
อ่างศิลา	๔๐	-	-	-	๔๐	-	-
รวมทั้งหมด	๑,๕๘๔	-	-	-	๑,๕๘๔	-	-

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอพิบูลมังสาหาร, พ.ศ. ๒๕๖๙

๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่ว่า ไม่มี)

ข้าวหอมมะลิอุบลราชธานีเป็นข้าวหอมมะลิที่ปลูกในเขตจังหวัดอุบลราชธานี รวมพื้นที่หลายอำเภอในจังหวัด รวมถึงอำเภอพิบูลมังสาหาร และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เลขที่ สข ๖๐๑๐๐๐๙๙ จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นตรารับรองคุณภาพและแหล่งกำเนิดตามมาตรฐาน GI ของไทย คุณลักษณะเฉพาะที่ทำให้แตกต่างจากข้าวหอมมะลิทั่วไป ได้แก่ เมล็ดเรียวยาวขาวใส และเมื่อนำมาหุงสุกมีกลิ่นหอมเฉพาะตัว พื้นที่ผิวเมล็ดเหนียวนุ่ม แต่ไม่แฉะ เหมาะสำหรับรับประทานแบบไทยอีสาน ดินในพื้นที่มีธาตุอาหาร เช่น แมงกานีส แคลเซียม ฟอสฟอรัส ที่ช่วยเพิ่มสารหอม ๒-AP มากกว่าพื้นที่อื่น ทำให้รสชาติและกลิ่นหอมมีเอกลักษณ์ ปลูกจากพันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ และ กข ๑๕ ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ให้คุณภาพดีในตลาด ลักษณะนี้ช่วยให้ข้าว GI ของอุบลราชธานีมีความโดดเด่นทั้งในตลาดภายในประเทศและต่างประเทศมากกว่าข้าวธรรมดา โดยเฉพาะข้าวที่ไม่ได้รับมาตรฐาน GI

พื้นที่ขึ้นทะเบียน GI ข้าวหอมมะลิอุบลราชธานี อำเภอพิบูลมังสาหารมีผู้ได้รับอนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์ GI โดยรวมจำนวน ๒ กลุ่ม ๕๕ ราย ราคาข้าวหอมมะลิ GI ของอุบลราชธานีเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๖๐ บาท ปรับขึ้นจากเดิมประมาณกิโลกรัมละ ๓๕ บาท เนื่องจากการขึ้นทะเบียน GI และคุณภาพที่ได้รับการยอมรับ บรรจุ

ภัณฑ์ข้าวหอมมะลิ GI เมื่อจำหน่ายภายใต้แบรนด์หรือคุณภาพพรีเมียมอาจอยู่ในช่วง ๔๐๐ – ๔๕๐ บาท/ ๕ กิโลกรัม หรือมากกว่าขึ้นกับคุณภาพและตลาดจัดจำหน่าย

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

๑.๑ เกษตรกร

๑) ครั้วเรื้อนและประชากร

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนครั้วเรื้อน และประชากร

ที่	ตำบล	ครั้วเรื้อน ทั้งหมด	ครั้วเรื้อน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	กุดชุมภู	๔,๒๔๘	๑,๙๑๖	๗,๔๐๖	๗,๕๑๙	๑๔,๙๒๕
๒	ดอนจิก	๔,๕๓๙	๓,๑๔๕	๗,๓๘๑	๗,๕๐๒	๑๔,๘๘๓
๓	ทรายมูล	๑,๘๑๓	๑,๒๘๘	๓,๑๕๗	๒,๙๒๙	๖,๐๘๖
๔	นาโพธิ์	๒,๖๗๐	๑,๙๕๓	๔,๒๖๕	๔,๑๗๐	๘,๔๓๕
๕	โนนกลาง	๒,๔๖๖	๑,๖๖๙	๓,๙๒๙	๓,๗๒๙	๗,๖๕๘
๖	โนนกาหลง	๑,๓๘๘	๙๐๘	๒,๔๘๘	๒,๓๔๔	๔,๘๓๒
๗	บ้านแหม	๑,๖๐๓	๑,๓๐๒	๒,๗๑๕	๒,๖๕๓	๕,๓๖๘
๘	โพธิ์ไทร	๔,๒๑๒	๒,๓๘๑	๖,๐๔๖	๖,๐๑๕	๑๒,๐๖๑
๙	โพธิ์ศรี	๓,๙๑๗	๒,๕๐๔	๖,๓๓๑	๖,๒๘๒	๑๒,๖๑๓
๑๐	ระเว	๒,๕๙๐	๑,๙๗๗	๔,๓๓๖	๔,๒๔๙	๘,๕๘๕
๑๑	ไร่ใต้	๒,๙๒๘	๒,๐๓๘	๔,๐๗๙	๔,๐๑๑	๘,๐๙๐
๑๒	หนองบัวฮี	๓,๔๑๘	๒,๕๓๔	๕,๓๐๑	๕,๒๗๑	๑๐,๕๗๒
๑๓	อ่างศิลา	๑,๖๗๘	๑,๙๙๑	๒,๓๖๓	๒,๔๐๐	๔,๗๖๓
รวม		๓๗,๔๗๐	๒๕,๖๐๖	๕๙,๗๙๗	๕๙,๐๗๔	๑๑๘,๘๗๑

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอพิบูลมังสาหาร, พ.ศ. ๒๕๖๙

๒) หัวหน้าครั้วเรื้อนเกษตรกรจำแนกตามอายุ

ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนหัวหน้าครั้วเรื้อนจำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	ครั้วเรื้อน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๖,๕๑๓	๒๔.๖๒
๕๖ – ๖๕ ปี	๖,๙๙๕	๒๖.๔๕
๔๖ – ๕๕ ปี	๗,๒๑๗	๒๗.๒๙
๓๖ – ๔๕ ปี	๓,๙๑๙	๑๔.๘๒
๒๖ – ๓๕ ปี	๑,๖๕๕	๖.๒๖
๑๘ – ๒๕ ปี	๑๕๑	๐.๕๗
รวม	๒๖,๔๕๐	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร, พ.ศ. ๒๕๖๙

๓) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๒๔,๖๔๑	๙๓.๑๖
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๑,๘๐๙	๖.๘๔
รวม	๒๖,๔๕๐	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร, พ.ศ. ๒๕๖๙

๔) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ตารางที่ ๑๗ แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๒๐,๒๗๕	๖๑.๗๗
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๓,๗๒๖	๒๖.๘๘
เช่า	๘,๘๒๕	๑๑.๓๕
รวม	๓๒,๘๒๖	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร, พ.ศ. ๒๕๖๙

๕) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของตนเอง)

ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์อื่น ๆ	
๑๗,๓๕๐	๑,๗๗๓	๒๑	๑,๙๓๔	๒๐,๒๗๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร, พ.ศ. ๒๕๖๙

๖) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

เกษตรกรมีรายได้จากภาคเกษตรกรรมเฉลี่ย ๓๒,๗๓๙ บาทต่อครัวเรือนต่อปี และมีรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย ๓๙,๘๐๑ บาทต่อครัวเรือนต่อปี ซึ่งเกษตรกรมีรายได้ทั้งในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร

๗) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

หนี้สินของเกษตรกรพบมากในกลุ่มรายได้ต่ำ โดยเฉพาะกลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า ๖๐,๐๐๐ บาทต่อปี ซึ่งมีสัดส่วนหนี้สินสูงเมื่อเทียบกับกลุ่มที่มีรายได้ปานกลางถึงค่อนข้างสูง ๑๘๐,๐๐๐ บาทขึ้นไปต่อปี แม้จำนวนเกษตรกรจะไม่มากแต่ยังพบภาวะหนี้สินซึ่งเกิดจากการลงทุนด้านการผลิตหรือกู้ยืมเพื่อขยายกิจกรรมทางการเกษตร

๘) ประเพณีและวัฒนธรรม

(๑) การนับถือศาสนา

ศาสนาหลักของประชาชนในพื้นที่คือศาสนาพุทธ โดยประชาชนส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่ผูกพันกับการปฏิบัติทางศาสนาอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับภูมิหลังทางวัฒนธรรมไทยภาคอีสานที่มีพุทธศาสนาเป็นรากฐานที่สำคัญ ศาสนสถานและสถานที่ปฏิบัติธรรมที่สำคัญ เช่น วัดดอนธาตุ วัดโพธิ์ตาก วัดสวน

สวรรค์ วัดภูเขาแก้ว วัดกลาง และวัดหลวง เป็นต้น ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและศาสนพิธี ได้แก่ ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา ประเพณีสงกรานต์ งานบุญประจำปีและพิธีบวงสรวงพระบารุงราษฎร์ (จูมณี)

(๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญของอำเภอบึงสามพันมีลักษณะโดดเด่นตามบริบทของสังคมอีสานลุ่มน้ำมูลผสมผสานความเชื่อทางพุทธศาสนา วิถีเกษตรกรรม และความผูกพันกับสายน้ำ

๑) วัฒนธรรมความเชื่อทางศาสนา ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาท วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนทั้งด้านจิตใจและสังคม กิจกรรมทางศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน เช่น การทำบุญตักบาตร ฟังเทศน์ และการร่วมงานบุญประจำปี นอกจากนี้ยังมีความเชื่อพื้นบ้านเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในท้องถิ่นโดยเฉพาะความเชื่อเรื่องพญานาคและแม่น้ำมูลซึ่งสะท้อนถึงความผูกพันระหว่างคนกับธรรมชาติ

๒) วัฒนธรรมประเพณีฮีตสิบสองคองสิบสี่ เช่น บุญผะเหวด (บุญมหาชาติ) บุญบั้งไฟ บุญเข้าพรรษาและแห่เทียน บุญข้าวประดับดิน และบุญออกพรรษา ประเพณีเหล่านี้ไม่เพียงเป็นกิจกรรมทางศาสนา แต่ยังเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความสามัคคีในชุมชน

๓) วัฒนธรรมวิถีชีวิตเกษตรกรรม วิถีชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ผูกพันกับการทำนา การทำไร่ และการเลี้ยงสัตว์ โดยมีวัฒนธรรมการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชน เช่น การลงแขกดำนา ลงแขกเกี่ยวข้าว การแบ่งปันแรงงานและอาหาร ซึ่งสะท้อนคุณค่าของความเอื้อเฟื้อและการพึ่งพาอาศัยกัน

๔) วัฒนธรรมลุ่มน้ำมูล แม่น้ำมูลเป็นหัวใจสำคัญของอำเภอบึงสามพันก่อให้เกิดวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำ เช่น การหาปลาและการแปรรูปปลาพื้นบ้าน ประเพณีลอยกระทงและพิธีขอขมาพระแม่คงคา ความเชื่อเรื่องการเคารพและรักษาทรัพยากรน้ำ วัฒนธรรมลุ่มน้ำมูลมีบทบาททั้งด้านเศรษฐกิจ อาหาร และจิตวิญญาณของชุมชน

๕) วัฒนธรรมอาหารพื้นถิ่น อาหารพื้นบ้านเป็นเอกลักษณ์สำคัญ เช่น อาหารอีสานพื้นถิ่น ได้แก่ ลาบ ก้อย แกงอ่อม แจ่ว การถนอมอาหาร เช่น ปลาร้า ปลาแดกเดี่ยว ข้าวหมาก อาหารเหล่านี้สะท้อนภูมิปัญญาท้องถิ่นและการใช้ทรัพยากรในพื้นที่อย่างรู้คุณค่า

๖) วัฒนธรรมภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนใช้ภาษาอีสานควบคู่กับภาษาไทย กลางในการสื่อสาร มีภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม เช่น การจักสาน การทอผ้า การทำเครื่องใช้จากวัสดุธรรมชาติ ซึ่งยังคงพบเห็นได้ในหลายชุมชน

๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร

๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร

ตำบล	กลุ่มส่งเสริม		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุว		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
กุดชุมภู	๑	๑๐	๑	๑๐	๑	๑๔	๑๓	๑๔๐	-	-	-	-
ดอนจิก	๓	๓๐	๑	๑๐	๑	๑๐	๓๑	๙๐๐	-	-	-	-
ทรายมูล	-	-	-	-	-	-	๓	๓๘	-	-	-	-
นาโพธิ์	-	-	๑	๑๐	-	-	๑๑	๒๑๐	-	-	-	-
โนนกลาง	๒	๒๐	๑	๑๐	๑	๑๐	๑๑	๑๘๕	-	-	-	-

ตำบล	กลุ่มส่งเสริม		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุว		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
โนนกาหลง	-	-	๑	๑๐	๑	๑๐	๖	๗๐	-	-	-	-
บ้านเขม	-	-	๑	๑๐	๑	๒๘	๗	๒๔๒	-	-	-	-
พิบูล	-	-	-	-	-	-	๑	๗	๑	๘,๘๖๕	-	-
โพธิ์ไทร	-	-	๑	๑๐	๑	๑๐	๗	๒๐๕	-	-	-	-
โพธิ์ศรี	-	-	๑	๑๐	-	-	๓	๗๒	-	-	-	-
ระเว	๑	๑๒	๑	๑๐	๑	๒๓	๖	๑๒๒	-	-	-	-
ไร่ใต้	-	-	๑	๑๐	-	-	๒๓	๓๗๙	-	-	-	-
หนองบัวฮี	-	-	-	-	๒	๒๑	๑๗	๓๒๘	-	-	-	-
อ่างศิลา	-	-	-	-	-	-	๗	๑๑๓	-	-	-	-
รวม	๗	๗๒	๑๐	๑๐๐	๙	๑๒๖	๑๔๖	๓,๐๑๑	๑	๘,๘๖๕	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร, พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๒๗๒
เครื่องดื่ม	๒๑
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๑๑๓
ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก	๑๘๖
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๑๑
รวม	๖๐๓

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพิบูลมังสาหาร, พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มผู้ใช้น้ำทำฮ่อเกล้า	๔	โนนกาหลง	๘
เกษตรกรทำน้าบ้านโนนม่วง	๘	กุดชุมภู	๗
เกษตรกรทำน้าบ้านดอนหวาย	๗	กุดชุมภู	๗
เกษตรกรทำน้าบ้านหินลาด	๙	กุดชุมภู	๗
เกษตรกรทำน้าบ้านดอนไม้งาม	๑๕	กุดชุมภู	๗
เกษตรกรทำน้าบ้านใหม่นาคลอง	๑๗	กุดชุมภู	๗

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
เกษตรกรทำน้าบ้านยอดดอนชี หมู่ ๑	๑	กุดชุมภู	๑๑
เกษตรกรทำน้าบ้านโชคอำนวย	๓	กุดชุมภู	๑๕
เกษตรกรรมบ้านกุดชุมภู	๑๑	กุดชุมภู	๘
ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านโนนกลาง	๑๑	โนนกลาง	๒๑
โคขุนพรีเมียมพิบูลมังสาหาร	๑๑	นาโพธิ์	๗
บ้านสวนมันทน	๙	โพธิ์ไทร	๑๓
กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงหมู	๘	โพธิ์ไทร	๑๐
กลุ่มเลี้ยงโคพันธุ์พื้นเมืองผสมบ้านอ่างอุดม	๑๑	อ่างศิลา	๑๓
เลี้ยงโคพื้นเมืองพันธุ์ผสมบ้านดอนไต้ ต.โนนกาหลง		โนนกาหลง	๗
ไร่ฟ้าประทานทรัพย์อุบลราชธานี	๔	พิบูล	๗
กลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านหินลาด ต.หนองบัวฮี	๑๖	หนองบัวฮี	๓๐
ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลบ้านแหม	๕	บ้านแหม	๒๗
กลุ่มศูนย์ข้าวชุมชนบ้านโนนโพธิ์ ต.อ่างศิลา	๕	อ่างศิลา	๓๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพบ้านโนนโพธิ์	๕	อ่างศิลา	๑๕
กลุ่มกระต๊อบข้าวบ้านแก่งโพธิ์	๑	ไร่ไต้	๑๐
ปุ๋ยอินทรีย์หมู่๒	๒	นาโพธิ์	๑๔
สานตะกร้าพลาสติก หมู่ ๑๕	๑๕	ไร่ไต้	๘
น้ำพริกบ้านสร้างแก้วสดใส	๑๘	โพธิ์ไทร	๑๐
ศูนย์ข้าวบ้านนาคลอง	๑๒	ไร่ไต้	๒๑
เกษตรผสมผสานบ้านโนนกาหลง	๑	โนนกาหลง	๙
กลุ่มเลี้ยงโคบ้านแก่งยางหมู่ ๑๐ ตำบลดอนจิก	๑๐	ดอนจิก	๗
กลุ่มผู้เลี้ยงไก่บ้านนาโพธิ์หมู่ ๒ ตำบลนาโพธิ์	๒	นาโพธิ์	๘
กลุ่มพัฒนาเกษตรหนองไผ่	๓	ดอนจิก	๑๓
ตะกร้าเส้นพลาสติก	๖	ไร่ไต้	๑๓
สมุนไพรชุมชนสร้างแก้ว	๘	โพธิ์ไทร	๑๐
กลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีตำบลบ้านแหม	๖	บ้านแหม	๑๑
กลุ่มเลี้ยงปลาคุกกบ้านนาเจริญ	๑๖	ดอนจิก	๑๕

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มเลี้ยงปลาบ้านม่วงงาม	๑๘	ดอนจิก	๗
กลุ่มทอผ้าและผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้าย	๓	ดอนจิก	๗
เกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานระบบท่อลำโดมน้อย	๑๒	หนองบัวฮี	๗
ผู้ใช้น้ำชลประทานระบบท่อบ้านโนนสมบัติ	๑๒	โนนกลาง	๗
กลุ่มบริการน้ำเพื่อการเกษตรภูมะหรี	๒	ดอนจิก	๗
เกษตรกรอินทรีย์ตำบลระเว	๑๐	ระเว	๒๐
กลุ่มทอผ้าบ้านดุกอิ่ง	๖	หนองบัวฮี	๑๓
ผลิตพืชอินทรีย์นาคลอง หมู่ ๑๒	๑๒	ไรใต้	๑๐
กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน ต.นาโพธิ์	๑๐	นาโพธิ์	๙
เลี้ยงจิ้งหรีดและการแปรรูปบ้านโนนเจริญ	๑๓	กุดชุมภู	๗
กลุ่มเกษตรกรผู้ทำนาปี-นาปรังและปลูกพืชระยะสั้น หมู่ ๘,๑๙	๘	โพธิ์ไทร	๑๔๑
แปลงใหญ่ข้าวหมู่๑๙ ตำบลดอนจิก	๑๙	ดอนจิก	๓๑
นาแปลงใหญ่ข้าวหมู่๑๓ ตำบลดอนจิก	๑๓	ดอนจิก	๕๓
แปลงใหญ่ศูนย์ข้าวหมู่๔ ตำบลระเว	๔	ระเว	๓๐
แปลงใหญ่ข้าวหมู่๘ ตำบลดอนจิก	๘	ดอนจิก	๓๗
กลุ่มส่งเสริมอาชีพเศรษฐกิจพอเพียงบ้านทุ่งเทว หมู่ ๒๓	๒๓	ดอนจิก	๗
รักษ์สยามจังหวัดอุบลราชธานี	๑๕	หนองบัวฮี	๑๐
ข้าวเกษตรอินทรีย์อ่างศิลารักษ์	๙	อ่างศิลา	๗
กลุ่มเลี้ยงโคกุดชุมภู	๑๑	กุดชุมภู	๙
กลุ่มแปลงใหญ่หมู่ ๙ ตำบลดอนจิก	๙	ดอนจิก	๑๑๘
สัมมาชีพชุมชนตำบลโนนกลาง	๕	โนนกลาง	๑๖
กลุ่มนาหินกอง	๘	ทรายมูล	๗
กลุ่มแปลงใหญ่ยางพารา ตำบลไรใต้	๑๐	ไรใต้	๑๒๘
แปลงใหญ่ข้าว หมู่๑๒ ต.โนนกลาง	๑๒	โนนกลาง	๓๓
กลุ่มนาแปลงใหญ่ดอนจิกหมู่ ๑	๑	ดอนจิก	๕๗
เกษตรพอเพียงแก่งตะมะ	๘	ดอนจิก	๗
เกษตรอินทรีย์บ้านนาเจริญ หมู่๑๖	๑๖	ดอนจิก	๑๙

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มนาแปลงใหญ่บ้านบุงคำ หมู่๔	๑๔	ดอนจิก	๕๒
กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำบ้านเม็ก (ทำห้วยเสาชง)	๔	หนองบัวฮี	๑๑
กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำท่ากกยาง	๔	หนองบัวฮี	๑๖
กลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านนาโพธิ์	๒	นาโพธิ์	๙
เกษตรผสมผสานบ้านนาคลองหมู่๑๒	๑๒	ไรไต้	๗
เกษตรผสมผสานตำบลไรไต้	๗	ไรไต้	๑๑
นาแปลงใหญ่ดอนจิก หมู่ ๓ หนองไผ่	๓	ดอนจิก	๑๖
กลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวม่วงฮีดอนจิก	๘	ดอนจิก	๗
กลุ่มนาแปลงใหญ่ หมู่ ๒๓	๒๓	ดอนจิก	๓๒
กลุ่มเกษตรแปลงใหญ่บ้านม่วงแมด หมู่๑๑	๑๑	ดอนจิก	๓๑
กลุ่มเกษตรแปลงใหญ่หมู่ ๕ บ้านนาดี	๕	ดอนจิก	๓๑
กลุ่มแปลงใหญ่ดอนจิก หมู่ ๒๐	๒๐	ดอนจิก	๓๑
กลุ่มแปลงใหญ่หมู่ ๑๕ บ้านโคกสะอาด	๑๕	ดอนจิก	๔๕
กลุ่มเกษตรแปลงใหญ่หมู่๗ บ้านไทรงาม	๗	ดอนจิก	๔๖
นาแปลงใหญ่หมู่๘ ต.หนองบัวฮี	๘	หนองบัวฮี	๔๘
กลุ่มนาแปลงใหญ่ดอนจิก๒ พัฒนา	๒	ดอนจิก	๓๘
กลุ่มแปลงใหญ่บ้านแก่งเจริญสุข หมู่๒๒	๒๒	ดอนจิก	๑๐
กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากปลาบ้านโนนสับัน หมู่๔	๔	โนนกาหลง	๑๐
กลุ่มเกษตรผสมผสานบ้านม่วงฮี หมู่ ๘	๘	ดอนจิก	๑๘
ทำขุนทรัพย์	๔	อ่างศิลา	๑๒
กลุ่มแปลงใหญ่หมู่๖ บ้านโนนลำดวน	๖	ดอนจิก	๔๔
กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มหมู่ที่ ๖ ต.บ้านแหม	๖	บ้านแหม	๑๒๓
กลุ่มชลประทานระบบท่อบ้านโนนสวรรค์	๒	บ้านแหม	๙
เกษตรอินทรีย์ชุมชนตำบลไรไต้	๑๕	ไรไต้	๑๒
เกษตรโคขุนอินดี้	๘	ไรไต้	๗
กลุ่มเคเอ็นเคยูนิฟอรั่ม	๔	ทรายมูล	๘
กลุ่มเลี้ยงโคเกษตรยั่งยืนหมู่ ๘ ไรไต้	๘	ไรไต้	๗

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มสตรีไรใต้	๕	ไรใต้	๒๘
กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพืชหลังนาบ้านหนองบัวฮี	๓	หนองบัวฮี	๗
กลุ่มเกษตรกรเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ม.๑๓ ไรใต้	๑๓	ไรใต้	๑๐
เวชศาสตร์สมุนไพรศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตครุกลุ่ม๑ อ.พิบูลา จ.อุบลฯ	๑๒	โพธิ์ไทร	๑๐
กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุนตำบลโนนกลาง	๑๒	โนนกลาง	๑๑
กลุ่มไร่นาสวนผสมบ้านนาโพธิ์	๗	นาโพธิ์	๑๒
กลุ่มมันสำปะหลังอินทรีย์ตำบลนาโพธิ์	๗	นาโพธิ์	๔๕
กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุนบ้านโนนสว่าง	๔	ระเว	๒๐
กลุ่มผู้เลี้ยงแพะ-แกะบ้านนาจาน	๑๐	กุดชมภู	๗
กลุ่มพัฒนาผลิตภัณฑ์พืชผักสมุนไพรและผลไม้	๒	กุดชมภู	๗
กลุ่มปลูกถั่ว ปลูกแตง ปลูกหญ้าโนนตอนกลาง	๗	โพธิ์ศรี	๗
เกษตรกรนาหนองแต้ หมู่๘	๗	หนองบัวฮี	๒๙
กลุ่มแก๊สชีวภาพจากมูลสัตว์ ต.โนนกลาง	๘	โนนกลาง	๙
กลุ่มผู้เลี้ยงโค-กระบือบ้านแหมใต้	๖	บ้านแหม	๔๖
กลุ่มนาแปลงใหญ่หินลาดบัวแดงคลอง๗RL	๑๖	หนองบัวฮี	๔๖
กลุ่มสานตะกร้าสารพัดประโยชน์บ้านไร่น้อยหมู่๖	๖	ไรใต้	๑๖
กลุ่มปลาสาม-ปลาแห้งบ้านนกเต็น	๔	โนนกลาง	๘
กลุ่มเกษตรกรหนองบัว ม.๘ ไรใต้	๘	ไรใต้	๑๕
กลุ่มเกษตรกรพลังงานแสงอาทิตย์คำเม็ก๒	๙	ไรใต้	๑๐
กลุ่มพลังงานเพื่อการเกษตรผักหย่าหมู่๓	๓	ไรใต้	๙
กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ ม. ๖ ไรใต้	๖	ไรใต้	๑๐
เกษตรกรพลังงานแสงอาทิตย์ ม.๙ กลุ่ม ๒	๙	ไรใต้	๑๐
กลุ่มเกษตรกรพลังงานแสงอาทิตย์หมู่๙	๙	ไรใต้	๗
กลุ่มเกษตรกรพลังงานแสงอาทิตย์หมู่ ๙ กลุ่ม๓	๙	ไรใต้	๑๐
กลุ่มเกษตรกรพลังงานแสงอาทิตย์หมู่ ๙ กลุ่ม๒	๘	ไรใต้	๑๐
เกษตรกรอินทรีย์บ้านแหมออร์แกนิก	๒	บ้านแหม	๑๑
กลุ่มข้าวเม่าหอมบ้านโนนข่า	๗	โพธิ์ศรี	๔๔

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
ปุ๋ยอินทรีย์ตำบลนาโพธิ์	๔	นาโพธิ์	๕๔
กลุ่มผู้เลี้ยงแพะ-แกะ บ้านอ่างศิลาสามัคคี หมู่ที่ ๔	๔	อ่างศิลา	๑๗
เลี้ยงปลานิล หมู่ที่ ๔ บ้านโนนสว่าง	๑๑	นาโพธิ์	๘
ผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์จากตอไม้ ม.๑๑ ต.ไร่ใต้	๔	ไร่ใต้	๑๐
กลุ่มชลประทานระบบท่อนอกเต็น	๑๒	โนนกลาง	๑๙
ชลประทานระบบท่อคุ้มโนนกรุง	๗	โนนกลาง	๑๙
กลุ่มทำไม้กวาดหมู่ ๗ ต.ระเว	๖	ระเว	๑๒
กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำวังมล	๑๒	บ้านแหม	๑๕
บ้านหนองสองห้อง	๑	หนองบัวฮี	๑๕
ชลประทานระบบท่อบ้านม่วงฮี	๖	ดอนจิก	๑๓
เครื่องสูบน้ำระบบท่อท่าวังขาม	๖	โพธิ์ไทร	๑๑
กลุ่มผู้ผลิตดอกไม้จันทน์บ้านคันลิ้ม	๕	ทรายมูล	๒๓
กลุ่มผลิตข้าวกล้องงอกบ้านโนนศิริ	๑๐	โนนกลาง	๑๗
แปรรูปข้าวกล้องงอกดอนหวาย	๕	ระเว	๓๐
บริการน้ำเพื่อการเกษตรทำนุรพา	๒	หนองบัวฮี	๒๐
วิสาหกิจชุมชนระบบท่อชลประทานหนองบัวฮีน้อย	๑	หนองบัวฮี	๑๔
บริการน้ำเพื่อการเกษตรโคกเลียบ	๖	โนนกาหลง	๒๐
กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานระบบท่อหมู่๓	๓	หนองบัวฮี	๑๓
กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานระบบท่อ หมู่ที่๓	๓	หนองบัวฮี	๑๒
กลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทานระบบท่อ	๓	หนองบัวฮี	๑๕
กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์บ้านม่วงฮี	๘	ดอนจิก	๑๖
จักสานตะกร้าทางมะพร้าวบ้านโนนกลาง	๑๑	โนนกลาง	๒๕
เกษตรอินทรีย์อุบลราชธานี๕๒	๑๖	ดอนจิก	๗๘
กลุ่มพัฒนาเกษตรกรบ้านสมบูรณ์สามัคคี	๑๗	ดอนจิก	๗
จัดทำแปลงเมล็ดพันธุ์ดอนเสือ	๓	หนองบัวฮี	๒๒
จัดทำแปลงขยายพันธุ์ข้าวบ้านอ่างหินสามัคคี	๔	อ่างศิลา	๑๙
นาโพธิ์เพาะเห็ดฟางในโรงเรือน	๑	นาโพธิ์	๗

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
ร้านค้าชุมชนระเวใหม่	๑๑	ระเว	๑๐
กลุ่มผลิตมะพร้าวแก้วสายรุ้ง	๓	กุดชุมภู	๔๑
ปลาส้มโนนกาหลง	๑	โนนกาหลง	๑๖
กลุ่มเพาะเห็ดในโรงเรือน	๗	นาโพธิ์	๓๗
กลุ่มเลี้ยงจิ้งหรีดปลอดสารพิษบ้านโนนข่า	๒	โพธิ์ศรี	๒๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร,พ.ศ. ๒๕๖๔

ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร			
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านโนนสุข หมู่ ๘ ต.ไร่ใต้ อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๘	ไร่ใต้	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านโนนกาหลง หมู่ ๑ ต.โนนกาหลง อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๑	โนนกาหลง	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรปลาซ่ม ปลาร้า ปลาแห้ง โนนกาหลง หมู่ ๑ ต.โนนกาหลง อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๑	โนนกาหลง	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านนาโพธิ์น้อย หมู่ ๗ ต.นาโพธิ์ อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๗	นาโพธิ์	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านเขมเหนือ หมู่ ๗ ต.บ้านเขม อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๗	บ้านเขม	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านสร้างแก้วสดใส หมู่ ๑๘ ต.โพธิ์ไทร อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๑๘	โพธิ์ไทร	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านม่วงฮี หมู่ ๘ ต.ดอนจิก อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๘	ดอนจิก	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านโชคอำนวย หมู่ ๓ ต.กุดชุมภู อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๓	กุดชุมภู	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านดอนหวาย หมู่ ๕ ต.ระเว อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๕	ระเว	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรโนนข่า หมู่ ๒ ต.โพธิ์ศรี อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๒	โพธิ์ศรี	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรแปรรูปข้าวโนนศิริ หมู่ ๑๐ ต.โนน กลาง อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๑๐	โนนกลาง	๑๐

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มยุวเกษตรกร			
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านโนนยานางหมู่ ๑๔ ต.หนองบัวฮี อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๑๔	หนองบัวฮี	๑๑
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านนาขุม หมู่ ๕ ต.บ้านแซม อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๕	บ้านแซม	๒๘
กลุ่มยุวเกษตรกรยุวเกษตรกรอินทรีย์โรงเรียนบ้านเตือสะพานโดม หมู่ ๑๒ ต.โพธิ์ไทร อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๑๒	โพธิ์ไทร	๑๐
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านยอดดดอนชี หมู่ ๑ ต.กุดชมภู อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๑	กุดชมภู	๑๔
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านโนนคูณ หมู่ ๓ ต.โนนกาหลง อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๓	โนนกาหลง	๑๐
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านหนองไฮ หมู่ ๓ ต.โนนกลาง อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๓	โนนกลาง	๑๐
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านคำผ่าน หมู่ ๗ ต.ระเว อ.พิบูลมังสาหาร จ. อุบลราชธานี	๗	ระเว	๒๓
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านหินลาดบัวแดง หมู่ ๕ ต.หนองบัวฮี อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๕	หนองบัวฮี	๑๐
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนชุมชนบ้านดอนจิก (จรรยาราษฎร์) หมู่ ๑ ต.ดอนจิก อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๑	ดอนจิก	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพ			
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสัมมาชีพชุมชนตำบลโนนกลาง หมู่ ๕ ต.โนนกลาง อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๕	โนนกลาง	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน ม.๔ ตำบลระเว หมู่ ๔ ต.ระเว อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๔	ระเว	๑๒
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรข้าวอินทรีย์บ้านโชคอำนวย หมู่ ๓ ต.กุดชมภู อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๓	กุดชมภู	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรข้าวอินทรีย์บ้านห้วยแดง หมู่ ๙ ต.ดอนจิก อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๙	ดอนจิก	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรข้าวอินทรีย์นาเจริญ หมู่ ๑๖ ต.ดอนจิก อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๑๖	ดอนจิก	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรข้าวอินทรีย์บ้านสมบูรณ์สามัคคี หมู่ ๑๗ ต.ดอนจิก อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๑๗	ดอนจิก	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรข้าวอินทรีย์บ้านโนนสมบัติ หมู่ ๑๒ ต.โนนกลาง อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี	๑๒	โนนกลาง	๑๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร, พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๓ แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์

ชื่อสหกรณ์	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
สหกรณ์การเกษตรพิบูลมังสาหาร จำกัด	-	พิบูล	๘,๘๖๕

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์อำเภอพิบูลมังสาหาร, พ.ศ. ๒๕๖๙

๒) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏูป	
ดอนจิก	๑	-	-	-	๑	๑	-	-	-
นาโพธิ์	-	๑	-	-	-	-	-	-	๑
โนนกลาง	-	๑	-	-	-	๑	-	-	-
บ้านเขม	-	๒	-	๑	-	-	-	-	-
โพธิ์ไทร	-	-	-	-	-	-	-	-	๑
โพธิ์ศรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ระเว	-	๑	-	-	-	๒	-	-	-
ไร่ไธ้	-	๓	๑	-	-	-	-	-	-
หนองบัวอี	-	๑	-	-	-	๑	-	-	-
อ่างศิลา	-	๑	-	-	-	-	-	-	-
รวม	๑	๑๐	๑	๑	๑	๕	-	-	๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร, พ.ศ. ๒๕๖๙

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตารางที่ ๒๕ แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏูปที่ดิน
กุดชมภู	-	-	-	-	๘	๑๗	-	-	-
ดอนจิก	-	๒	-	๑	๘	๒๑	-	๑	-
ทรายมูล	-	-	๒	-	๓	๑๐	-	-	-
นาโพธิ์	-	๑	-	๒	-	๑๐	-	-	๓

ตำบล	หน่วยงาน / อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
โนนกลาง	-	-	-	๑	๔	๑๓	-	-	-
โนนกาหลง	-	-	-	๒	๓	๘	-	-	-
บ้านเขม	-	-	-	๓	๑	๗	-	-	-
โพธิ์ไทร	-	-	๑		๓	๒๐	-	-	-
โพธิ์ศรี	-	-		๑	๖	๑๖	-	-	-
ระเว	-	-	๑		๖	๑๒	-	-	-
ไร่ใต้	-	-	๑	๒	๖	๒๔	-	-	-
หนองบัวฮี	-	-			๗	๑๖	-	-	-
อ่างศิลา	-	-	๑	๒	๔	๑๐	-	-	-
รวม	-	๓	๖	๑๔	๕๙	๑๘๔	-	๑	๓

หมายเหตุ : อาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑หน้าที่

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร, พ.ศ. ๒๕๖๙

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอพิบูลมังสาหารมีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน จำนวน ๑๓ คน

ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้าน

ตำบล	จำนวน (ราย)	องค์ความรู้ด้าน
ดอนจิก	๒	ศูนย์เรียนรู้การผลิตข้าวและแปรรูปข้าว, ศูนย์เรียนรู้การผลิตข้าวอินทรีย์,
นาโพธิ์	๑	แปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร
โนนกลาง	๑	ศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวนผสม
บ้านเขม	๒	เกษตรผสมผสาน, การผลิตปาล์มน้ำมัน
ระเว	๒	เกษตรอินทรีย์, ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง
ไร่ใต้	๓	ไร่นาสวนผสม, เกษตรผสมผสาน, ศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์
หนองบัวฮี	๑	การผลิตไม้ผลไม้ยืนต้น
อ่างศิลา	๑	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง
รวม	๑๓	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร, พ.ศ. ๒๕๖๙

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๒๗ แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ที่	ชื่อศูนย์ (ลำดับที่ ๑ ศูนย์หลัก ลำดับถัดไป ศูนย์เครือข่าย)	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
๑	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	การผลิตข้าวอินทรีย์, การแปรรูปข้าว (ข้าวกล้อง), การแปรรูปข้าว (ข้าวขงพร้อมดื่ม)	๘	ดอนจิก
๒	เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๖	บ้านแหม
๓	การผลิตไม้ผลไม้ยืนต้น	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๖	หนองบัวอี
๔	แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๖	บ้านแหม
๕	ไร่นาสวนผสม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๒	ไร่ใต้
๖	เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๒	ไร่ใต้
๗	เกษตรอินทรีย์	ศูนย์เรียนรู้ด้านมาตรฐานการผลิตทางการเกษตร	๑๐	ระเว
๘	ศูนย์เรียนรู้การผลิตข้าวอินทรีย์	ศูนย์เรียนรู้ด้านมาตรฐานการผลิตทางการเกษตร	๑๖	ดอนจิก
๙	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑	ระเว
๑๐	ศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวนผสม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	โนนกลาง
๑๑	แปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	๗	นาโพธิ์
๑๒	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	อ่างศิลา
๑๓	ศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๘	ไร่ใต้

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร, พ.ศ. ๒๕๖๙

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๔๓ กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๘ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวน พื้นที่ (ไร่)
๑	โพธิ์ไทร	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๗ ตำบลโพธิ์ไทร อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๔๙	๖๒๙
๒	อ่างศิลา	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๕ ตำบลอ่างศิลา อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๔๒	๖๑๔

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวน พื้นที่ (ไร่)
๓	โนนกลาง	แปลงใหญ่พืชผัก หมู่ ๒ ตำบล โนนกลาง อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	พืชผัก	๔๕	๔๐.๗๕
๔	โพธิ์ไทร	แปลงใหญ่มะม่วงหิมพานต์ หมู่ ๑๐ ตำบลโพธิ์ไทร อำเภอพิบูลมังสา หาร จังหวัดอุบลราชธานี	มะม่วงหิมพานต์	๔๖	๑๕๐
๕	ไร่ใต้	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๒ ตำบลไร่ใต้ อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัด อุบลราชธานี	ข้าว	๓๑	๓๕๕
๖	อ่างศิลา	แปลงใหญ่พืชผัก หมู่ ๕ ตำบล อ่างศิลา อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	พืชผัก	๖๐	๑๒๐
๗	โพธิ์ศรี	แปลงใหญ่พืชผัก หมู่ ๔ ตำบลโพธิ์ ศรี อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัด อุบลราชธานี	พืชผัก	๖๐	๑๙๗
๘	กุดชมภู	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๘ ตำบล กุดชมภู อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๕๘	๕๒๓
๙	บ้านแซง	แปลงใหญ่พืชผัก หมู่ ๖ ตำบล บ้านแซง อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	พืชผัก	๓๕	๗๐
๑๐	ไร่ใต้	แปลงใหญ่ยางพาราตำบลไร่ใต้ หมู่ ๑๐ ตำบลไร่ใต้ อำเภอ พิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ยางพารา	๑๓๑	๑๓๙๔
๑๑	ดอนจิก	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒๒ ตำบล ดอนจิก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๔๔	๔๗๙
๑๒	ดอนจิก	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๓ ตำบล ดอนจิก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๖๓	๘๙๒
๑๓	ดอนจิก	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๗ ตำบล ดอนจิก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๕๒	๕๖๔
๑๔	ดอนจิก	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๙ ตำบล ดอนจิก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๓๒	๓๙๒

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวน พื้นที่ (ไร่)
๑๕	ดอนจิก	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒๓ ตำบล ดอนจิก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๓๔	๔๐๑
๑๖	ดอนจิก	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๕ ตำบล ดอนจิก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๔๔	๕๑๕
๑๗	ดอนจิก	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๔ ตำบล ดอนจิก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๓๐	๓๒๙
๑๘	ดอนจิก	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๙ ตำบล ดอนจิก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๑๑๓	๑๓๓๒
๑๙	ดอนจิก	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒๐ ตำบล ดอนจิก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๓๑	๕๑๐
๒๐	นาโพธิ์	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๗ ตำบลนาโพธิ์ อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัด อุบลราชธานี	ข้าว	๓๑	๔๔๑
๒๑	ดอนจิก	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๖ ตำบล ดอนจิก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๔๙	๓๐๑
๒๒	ดอนจิก	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๑ ตำบล ดอนจิก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๓๑	๔๕๘
๒๓	ดอนจิก	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๗ ตำบล ดอนจิก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๕๑	๘๘๗
๒๔	ดอนจิก	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๕ ตำบล ดอนจิก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๓๔	๔๘๔
๒๕	ดอนจิก	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๓ ตำบล ดอนจิก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๕๕	๖๓๒
๒๖	ดอนจิก	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒ ตำบล ดอนจิก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๓๖	๘๔๖

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวน พื้นที่ (ไร่)
๒๗	ดอนจิก	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑ ตำบล ดอนจิก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๕๙	๑๐๘๗
๒๘	นาโพธิ์	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๗ ตำบลนาโพธิ์ อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	มันสำปะหลัง	๓๕	๓๕๖
๒๙	บ้านแหม	แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน หมู่ ๖ ตำบลบ้านแหม อำเภอพิบูล มังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ปาล์มน้ำมัน	๕๔	๓๕๑
๓๐	ดอนจิก	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๘ ตำบล ดอนจิก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๔๕	๗๖๙
๓๑	อ่างศิลา	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑ ตำบล อ่างศิลา อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๔๗	๑๐๙๒
๓๒	หนองบัวฮี	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๔ ตำบล หนองบัวฮี อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๖๐	๑๗๘๐
๓๓	บ้านแหม	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑ ตำบล บ้านแหม อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๓๔	๙๐๑
๓๔	โนนกลาง	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒ ตำบล โนนกลาง อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๕๕	๑๑๕๑
๓๕	ระเว	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๔ ตำบลระเว อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัด อุบลราชธานี	ข้าว	๓๐	๙๒๐
๓๖	หนองบัวฮี	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๘ ตำบล หนองบัวฮี อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๔๗	๖๕๘
๓๗	หนองบัวฮี	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๙ ตำบล หนองบัวฮี อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๔๙	๙๓๔
๓๘	หนองบัวฮี	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๖ ตำบล หนองบัวฮี อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๓๔	๓๗๐

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวน พื้นที่ (ไร่)
๓๙	หนองบัวฮี	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๖ ตำบล หนองบัวฮี อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๓๔	๓๔๐
๔๐	หนองบัวฮี	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๑ ตำบล หนองบัวฮี อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๓๔	๕๒๘
๔๑	บ้านแหม	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๗ ตำบล บ้านแหม อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๓๑	๖๒๐
๔๒	อ่างศิลา	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๙ ตำบล อ่างศิลา อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๓๐	๔๖๘
๔๓	โนนกลาง	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๒ ตำบล โนนกลาง อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี	ข้าว	๓๖	๗๑๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร, พ.ศ. ๒๕๖๙

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ

สินค้าเกษตรที่สำคัญ ชนิดสินค้า ข้าว

๑.๑ แหล่งน้ำหลัก

[/] น้ำฝน [/]ชลประทาน [/] บ่อน้ำบาดาล [] แหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ (ระบุ).....

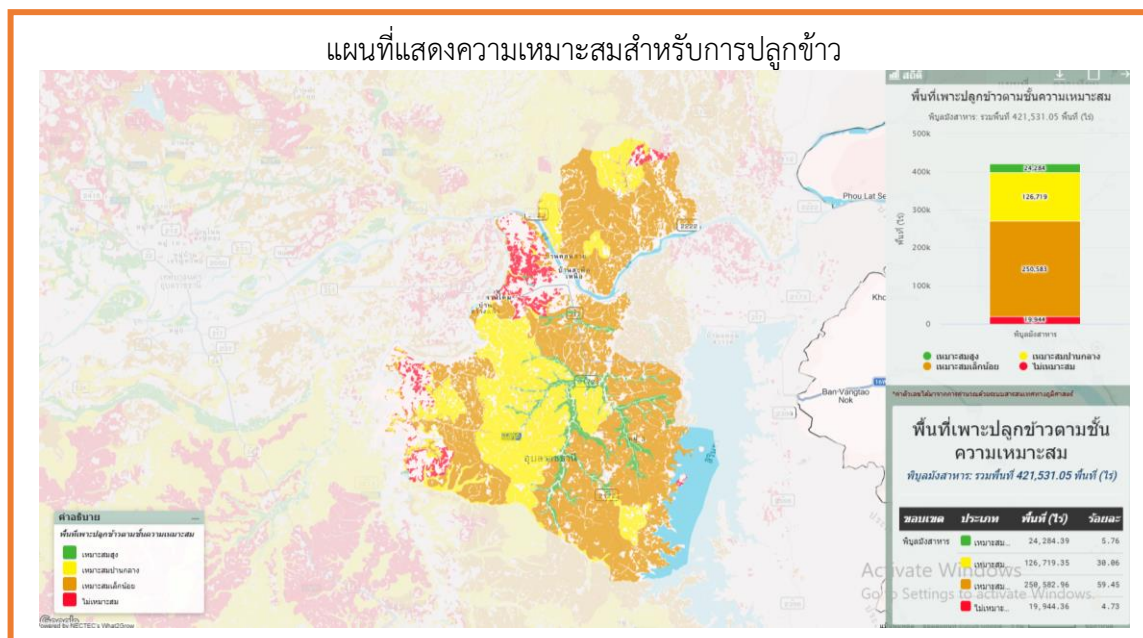
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

๑) เขตความเหมาะสม

ตารางที่ ๒๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
กุดชุมภู	๒,๑๗๑.๐๐	๗๗๙.๖๘	๒๕,๐๗๗.๐๐	๖๖๓.๑๙	๒๘,๖๙๐.๘๗
ดอนจิก	๙,๗๑๔.๓๓	๑๗,๕๔๙.๙๐	๒๘,๘๐๑.๙๐	๐.๐๑	๕๖,๐๖๖.๑๔
ทรายมูล	-	๖๕๓.๗๒	๑๙,๘๓๗.๑๐	-	๒๐,๔๙๐.๘๒
นาโพธิ์	๘๗๓.๙๔	๑๘,๘๙๑.๗๐	๒๑,๐๖๘.๘๐	๓,๔๔๐.๔๗	๔๔,๒๗๔.๙๑
โนนกลาง	๑,๕๙๕.๑๐	๒๕๙.๑๔	๑๘,๓๕๗.๔๐	๒๒๕.๒๔	๒๐,๔๓๖.๘๘
โนนกาหลง	-	๑,๓๑๐.๑๔	๙,๖๖๑.๑๗	-	๑๐,๙๗๑.๓๑
บ้านแคม	๒,๒๔๓.๔๗	๖๗๙.๓๕	๒๔,๖๓๗.๙๐	-	๒๗,๕๖๐.๗๒
พิบูล	-	๓๕๕.๙๓	๓.๙๗	๔,๘๗๐.๘๒	๕,๒๓๐.๗๒
โพธิ์ไทร	๑๔๑.๑๙	๘,๘๖๐.๗๒	๖,๒๖๙.๕๙	๙,๕๗๐.๓๕	๒๔,๘๔๑.๘๕
โพธิ์ศรี	-	๖,๓๕๘.๑๕	๑๔,๖๐๕.๒๐	-	๒๐,๙๖๓.๓๕
ระเว	-	๑๒,๕๒๕.๐๐	๓๒,๔๖๖.๓๐	๑,๘๓๔.๖๗	๔๖,๘๒๕.๙๗
ไร่ใต้	๓๖๒.๙๓	๒๘,๕๐๓.๑๐	๑๕,๒๔๗.๐๐	๓,๐๒๑.๑๒	๔๗,๑๓๔.๑๕
หนองบัวฮี	๔,๓๖๐.๕๗	๒๕,๙๕๓.๐๐	๑๑,๗๒๔.๖๐	-	๔๒,๐๓๘.๑๗
อ่างศิลา	๒,๘๒๑.๘๕	๔,๒๙๗.๖๓	๒๒,๘๒๙.๐๐	-	๒๙,๙๔๘.๔๘
รวม	๒๔,๒๘๔.๓๘	๑๒๖,๙๗๗.๑๖	๒๕๐,๕๘๖.๙๓	๒๓,๖๒๕.๘๗	๔๒๕,๔๗๔.๓๔

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) พื้นที่ปลูกข้าว

ตารางที่ ๓๐ แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตข้าว

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
กุดชุมภู	๒,๑๕๑	๒๒,๗๑๔	๒๒,๗๑๔	๘,๖๗๖.๗๕	๓๘๒
ดอนจิก	๔,๐๒๕	๕๐,๒๘๓	๕๐,๒๘๓	๒๓,๐๗๙.๙๐	๔๕๙
ทรายมูล	๑,๓๘๑	๑๗,๔๙๘	๑๗,๔๙๘	๗,๖๖๔.๑๒	๔๓๘
นาโพธิ์	๒,๕๓๔	๔๐,๒๕๖	๔๐,๒๕๖	๑๖,๔๖๔.๗๐	๔๐๙
โนนกลาง	๑,๖๖๑	๑๙,๔๓๑	๑๙,๔๓๑	๑๐,๒๕๙.๕๗	๕๒๘
โนนกาหลง	๘๓๕	๑๐,๖๗๖	๑๐,๖๗๖	๕,๑๖๗.๑๘	๔๘๔
บ้านเขม	๑,๗๒๒	๒๔,๑๒๔	๒๔,๑๒๔	๑๐,๔๔๕.๖๙	๔๓๓
พิบูล	๖	๓๐	๓๐	๑๑.๔๐	๓๘๐
โพธิ์ไทร	๒,๔๐๖	๒๖,๕๘๓	๒๖,๕๘๓	๑๑,๑๖๔.๘๖	๔๒๐
โพธิ์ศรี	๒,๓๘๓	๒๗,๓๑๔	๒๗,๓๑๔	๑๒,๕๐๙.๘๑	๔๕๘
ระเว	๒,๔๐๙	๓๕,๙๘๙	๓๕,๙๘๙	๑๖,๘๗๘.๘๔	๔๖๙
ไร่ใต้	๒,๑๖๙	๓๔,๘๐๙	๓๔,๘๐๙	๑๔,๓๔๑.๓๑	๔๑๒
หนองบัวอี	๒,๔๑๖	๓๖,๙๙๘	๓๖,๙๙๘	๑๔,๑๗๐.๒๓	๓๘๓
อ่างศิลา	๑,๙๕๐	๒๔,๕๖๑	๒๔,๕๖๑	๙,๐๖๓.๐๑	๓๖๙
รวม	๒๘,๐๔๘	๓๗๑,๒๖๖	๓๗๑,๒๖๖	๑๕๙,๘๙๗.๓๗	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบึงสามพัน พ.ศ. ๒๕๖๙

ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

- ๑) การใช้พันธุ์ดีส่วนใหญ่เกษตรกรปลูกข้าวพันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ และ กข. ๑๕ ,และมีบางส่วนปลูกข้าวเหนียว พันธุ์ กข. ๖ ไว้บริโภค โดยส่วนใหญ่เก็บพันธุ์ไว้ใช้เอง และซื้อเมล็ดพันธุ์จากศูนย์ข้าวชุมชนที่มีอยู่ในพื้นที่ตำบล
- ๒) การเตรียมดินแยกได้เป็น ๒ ขั้นตอนการไถดะ และไถแปร การจัดการดินทำการไถกลบตอซังข้าวหลังการเก็บเกี่ยว การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร การไถดะ และไถโดยใช้รถไถนาเดินตาม ,รถไถนาขนาดกลาง (รถแทรกเตอร์),รถเกี่ยวข้าว ส่วนใหญ่จ้าง
- ๓) การปลูก ส่วนใหญ่ทำนาหว่าน อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ นาหว่าน ๒๐-๒๕ กิโลกรัม/ไร่ เริ่มเดือนพฤษภาคม – กรกฎาคม
- ๔) ระบบการให้น้ำ อาศัยน้ำฝนตามฤดูกาลเป็นหลัก รักษาระดับน้ำให้เหมาะสมตามระยะการเจริญเติบโต
- ๕) การดูแลรักษา ใส่ปุ๋ยตามระยะการเจริญเติบโต และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี ควบคุมกำจัดวัชพืช ป้องกันโรคและแมลงโดยใช้ชีวภัณฑ์หรือสารเคมีในปริมาณที่เหมาะสม
- ๖) การใส่ปุ๋ย ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๑ ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๑๖-๘ อัตรา ๒๐-๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ ประมาณ ๒๐-๓๐ วันหลังข้าวออก และใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยยูเรีย (๔๖-๐-๐) อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ที่ระยะกำเนิดช่อดอก หรือ ๓๐ วันก่อนข้าวออกดอก
- ๗) การเก็บเกี่ยว เก็บเกี่ยว ๒๘-๓๐ วัน หลังวันออกดอก เริ่มเก็บเกี่ยว พฤศจิกายน – ธันวาคม เกี่ยวด้วยรถเกี่ยวข้าวและบางส่วนใช้แรงงานคน
- ๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ตากข้าวให้ความชื้นลดลงเหลือประมาณ ๑๒-๑๔ % ก่อนจำหน่าย
- ๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู โรคพืชที่พบ เช่น โรคไหม้ ป้องกันโดยใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา และมีการใช้สารกำจัดโรคพืช เช่น คาร์เบนดาซิม โพรคลอราซ แมลงที่พบ เช่น เพลี้ยจักจั่น เพลี้ยกระโดดสี

น้ำตาล ป้องกันกำจัดโดยใช้เชื้อราบิวเวอร์เรีย และมีการใช้สารกำจัดแมลง เช่น สารบูโพรเพซิน หรือสารชนิดใดชนิดหนึ่งในกลุ่มคาร์บาเมท

๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอพิบูลมังสาหาร มีการปลูกข้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว					△					▽		

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

๑.๕ ต้นทุนการผลิต

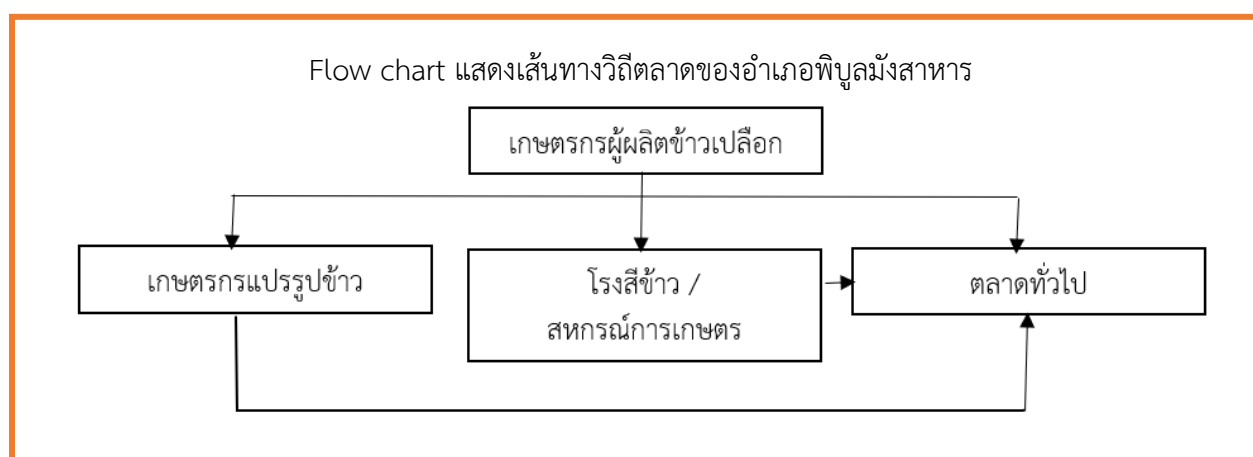
ตารางที่ ๓๒ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๘

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
	ข้าวปลูกใหม่ (บาท)		ข้าวปลูกใหม่ (บาท)			
๑. ค่าเตรียมดิน	-		๕๐๐		เฉลี่ยผลผลิตข้าวนอกเขตชลประทาน	๔๓๔ กก.ต่อไร่
๒. ค่าพันธุ์	-		๔๒๐			
๓. ค่าบำรุงรักษา (สารเคมี, ฮอร์โมน)	-		๒๐๐			
๔. ค่าปุ๋ยเคมี, ปุ๋ยอินทรีย์	-		๑,๙๐๐		เฉลี่ยราคา	๑๒.๐ บาทต่อกก.
๕. ค่าจ้าง (ปลูก, เก็บเกี่ยว)			๗๐๐		เฉลี่ยราคาค้นละ	๑๒,๐๐๐ บาท
๖. อื่นๆ (ขนส่ง, น้ำมันเชื้อเพลิง)			๑๗๕			
ค่าใช้จ่ายรวม			๓,๘๙๕			
ต้นทุนการผลิต (บาท/กก.)			๙.๒๗		ราคาปัจจัยการผลิตอาจเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับสภาพแต่ละท้องถิ่น	

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

ภาพที่ ๑๐ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอพิบูลมังสาหาร
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

มีแหล่งรับซื้อ รวม ๕ แห่ง

- อยู่ที่ตำบลกุดชุมภู จำนวน ๓ แห่ง

- อยู่ที่ตำบลดอนจิก จำนวน ๒ แห่ง

๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

๑) เกษตรกร

มีเกษตรกรผู้ปลูกในอำเภอจำนวน ๒๘,๐๔๘ ราย และมีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ จำนวน ๓ ราย มีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๓๓ แสดงเกษตรกรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่

ที่	หมู่	ตำบล	ประเภท	องค์ความรู้โดดเด่น
๑	๘	ดอนจิก	การผลิตข้าวอินทรีย์	การผลิตข้าวอินทรีย์, การผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่, การแปรรูปข้าว
๒	๘	บ้านแหม	การผลิตข้าวอินทรีย์	การผลิตข้าวอินทรีย์
๓	๑๖	ดอนจิก	การผลิตข้าวอินทรีย์	การผลิตข้าวอินทรีย์

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๒) องค์กรเกษตรกร ดังนี้

ตารางที่ ๓๔ แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

องค์กรเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	ชื่อกลุ่ม
ศพก.	๒	๑. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หมู่ที่ ๘ ตำบลดอนจิก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๒. ศูนย์เรียนรู้การผลิตข้าวอินทรีย์ หมู่ที่ ๑๖ ตำบลดอนจิก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี
แปลงใหญ่	๓๕	๑. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๗ ตำบลโพธิ์ไทร อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๒. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๕ ตำบลอ่างศิลา อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๓. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๒ ตำบลไร่ใต้ อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๔. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๘ ตำบลกุดชุมภู อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๕. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒๒ ตำบลดอนจิก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๖. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๓ ตำบลดอนจิก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๗. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๗ ตำบลดอนจิก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี

องค์กรเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	ชื่อกลุ่ม
		๘. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๙ ตำบลอนจิก อำเภอฟิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๙. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒๓ ตำบลอนจิก อำเภอฟิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๑๐. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๕ ตำบลอนจิก อำเภอฟิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๑๑. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๔ ตำบลอนจิก อำเภอฟิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๑๒. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๙ ตำบลอนจิก อำเภอฟิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๑๓. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒๐ ตำบลอนจิก อำเภอฟิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๑๔. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๗ ตำบลนาโพธิ์ อำเภอฟิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๑๕. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๖ ตำบลอนจิก อำเภอฟิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๑๖. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๑ ตำบลอนจิก อำเภอฟิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๑๗. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๗ ตำบลอนจิก อำเภอฟิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๑๘. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๕ ตำบลอนจิก อำเภอฟิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๑๙. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๓ ตำบลอนจิก อำเภอฟิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๒๐. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒ ตำบลอนจิก อำเภอฟิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๒๑. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑ ตำบลอนจิก อำเภอฟิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๒๒. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๘ ตำบลอนจิก อำเภอฟิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๒๓. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑ ตำบลอ่างศิลา อำเภอฟิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๒๔. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๔ ตำบลหนองบัวฮี อำเภอฟิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๒๕. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑ ตำบลบ้านแหม อำเภอฟิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี

องค์กรเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	ชื่อกลุ่ม
		๒๖. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒ ตำบลโนนกลาง อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๒๗. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๔ ตำบลระเว อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๒๘. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๘ ตำบลหนองบัวฮี อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๒๙. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๙ ตำบลหนองบัวฮี อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๓๐. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๖ ตำบลหนองบัวฮี อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๓๑. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๖ ตำบลหนองบัวฮี อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๓๒. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๑ ตำบลหนองบัวฮี อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๓๓. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๗ ตำบลบ้านแหม อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๓๔. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๙ ตำบลอ่างศิลา อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ๓๕. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๒ ตำบลโนนกลาง อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี
วิสาหกิจชุมชน	๑๙	๑. วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าวหมู่๑๙ ตำบลดอนจิก ๒. วิสาหกิจชุมชนนาแปลงใหญ่ข้าวหมู่๑๓ ตำบลดอนจิก ๓. วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ศูนย์ข้าวหมู่๔ ตำบลระเว ๔. วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าวหมู่๘ ตำบลดอนจิก ๕. วิสาหกิจชุมชนข้าวเกษตรอินทรีย์อ่างศิลารักษ์ ๖. วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าว หมู่๑๒ ต.โนนกลาง ๗. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนาแปลงใหญ่ดอนจิกหมู่ ๑ ๘. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนาแปลงใหญ่บ้านบุงคำ หมู่๔ ๙. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านนาโพธิ์ ๑๐. วิสาหกิจชุมชนนาแปลงใหญ่ดอนจิก หมู่ ๓ หนองไผ่ ๑๑. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวม่วงฮีดอนจิก ๑๒. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนาแปลงใหญ่ หมู่ ๒๓ ๑๓. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรแปลงใหญ่บ้านม่วงแมด หมู่๑๑ ๑๔. วิสาหกิจชุมชนนาแปลงใหญ่หมู่๘ ต.หนองบัวฮี ๑๕. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนาแปลงใหญ่ดอนจิก๒ พัฒนา ๑๖. วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรนาหนองแต้ หมู่๘ ๑๗. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนาแปลงใหญ่หินลาดบัวแดงคลอง๗RL

องค์กรเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	ชื่อกลุ่ม
		๑๘. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตข้าวกล้องงอกบ้านโนนศิริ ๑๙. วิสาหกิจชุมชนแปรรูปข้าวกล้องงอกดอนหวาย
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๑	๑. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรแปรรูปข้าวโนนศิริ หมู่ ๑๐ ต.โนนกลาง อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี
กลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๖	๑. กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน ม.๔ ตำบลระเว หมู่ ๔ ต.ระเว อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี ๒. กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรข้าวอินทรีย์บ้านโชคอำนวย หมู่ ๓ ต.กุดชุมภู อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี ๓. กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรข้าวอินทรีย์บ้านห้วยแดง หมู่ ๙ ต.ดอนจิก อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี ๔. กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรข้าวอินทรีย์นาเจริญ หมู่ ๑๖ ต.ดอนจิก อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี ๕. กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรข้าวอินทรีย์บ้านสมบูรณ์สามัคคี หมู่ ๑๗ ต.ดอนจิก อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี ๖. กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรข้าวอินทรีย์บ้านโนนสมบัติ หมู่ ๑๒ ต.โนนกลาง อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี

๒. การวิเคราะห์ Supply chain

ตารางที่ ๓๕ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า ข้าว อำเภอพิบูลมังสาหาร

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติพื้นที่	สถานการณ์ปัจจุบัน	- พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปีเป็นหลัก อาศัยน้ำฝน และแหล่งน้ำขนาดเล็ก - ดินร่วนปนทรายบางพื้นที่ ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง	- มีโรงสีชุมชนและโรงสีเอกชนในพื้นที่ใกล้เคียง มีจำนวนจำกัด	- การค้าขายอยู่วงจำกัด ตลาดท้องถิ่น ร้านค้าชุมชน และพ่อค้าคนกลาง
	ปัญหา Pain point	- ความเสี่ยงภัยแล้ง/ฝนทิ้งช่วง/โรคพืช/แมลงศัตรูพืช - พื้นที่ไม่เหมาะสม - ขาดการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเกษตร/การบริหารจัดการน้ำในภาคการเกษตร	- ขาดแคลนลานตาก/การอบลดความชื้น - ต้นทุนการขนส่งสูง	- ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งตลาดใหม่ - ต้นทุนค่าขนส่งสูง
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	- Agri-Map วางแผนพื้นที่เพาะปลูกให้เหมาะสม - ระบบพยากรณ์อากาศและแจ้งเตือนภัยแล้ง - การจัดการระดับน้ำในแปลงนา	- จัดหาสถานที่ลานตาก/เครื่องวัดความชื้น - จัดระบบการขนส่งชุมชน	- เพิ่มช่องทางการตลาดออนไลน์

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติคน	สถานการณ์ปัจจุบัน	- ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย อายุเฉลี่ยค่อนข้างสูง	จำหน่ายให้กับพ่อค้าคนกลาง / กลุ่มวิสาหกิจชุมชน / สหกรณ์ / โรงสีพื้นที่ใกล้เคียง	- ถูกกดราคา - ราคาตลาดไม่แน่นอน
	ปัญหา Pain point	- ขาดแรงงานวัยหนุ่มสาว - การเข้าถึงเทคโนโลยีจำกัด - การผลิตข้าวคุณภาพ	- ผลผลิตข้าว/คุณภาพข้าวต่ำ ไม่ตรงตามความต้องการของตลาด	- ไม่สามารถกำหนดราคาเองได้ - ขาดอำนาจต่อรอง
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	- พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ - การอบรมเกษตรกรการผลิตข้าวคุณภาพ/เทคโนโลยีการผลิตข้าวที่เท่าทันต่อสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง/การแปรรูป/การรวมกลุ่ม/การตลาด ฯลฯ	- การรวมกลุ่มเกษตรกร - การสนับสนุนองค์ความรู้ด้านการผลิต การรวมกลุ่มการจัดจำหน่าย จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ สหกรณ์การเกษตรพาณิชย์จังหวัด ธ.ก.ส. ฯลฯ	- เพิ่มช่องทางการจำหน่ายทางระบบออนไลน์ - รวมกลุ่มจำหน่าย - มีคุณภาพมาตรฐาน - เพิ่มตลาดผู้บริโภค
มิติสินค้า	สถานการณ์ปัจจุบัน	- ปลูกข้าวหอมมะลิเป็นหลัก ยังไม่มีการรับรองมาตรฐาน	- นิยมขายข้าวเปลือกทันที หลังเก็บเกี่ยว ขาดการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม	- ข้าวสารทั่วไป
	ปัญหา Pain point	- ต้นทุนสูง ผลผลิตต่ำ ขาดคุณภาพ	- ผลผลิตออกมาพร้อมกัน สินค้าล้นตลาด ถูกกดราคา	- แข่งขันด้านราคาสูง - ขาดการเพิ่มมูลค่า เช่น การลดความชื้นข้าว การแปรรูปข้าว การบรรจุภัณฑ์ - ขาดการรวมกลุ่มในชุมชน/สร้างแบรนด์
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	- การเข้าสู่ระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี GAP - การผลิตที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้	- การรวมกลุ่มการผลิตและจำหน่าย - มาตรฐานสินค้า - การแปรรูปข้าว - การพัฒนาบรรจุภัณฑ์	- พัฒนาข้าวคุณภาพ GAP / GI / อินทรีย์ เพื่อเพิ่มเป้าหมายกลุ่มลูกค้า กำหนดราคาเองได้

บทที่ ๓

บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ

ตารางที่ ๓๖ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยมูลค่าสูง
๒. ชื่อแผนงาน	สร้างภูมิคุ้มกันทางการเกษตรต่อการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติและโรคระบาด
๓. แนวทางการพัฒนา	สร้างภูมิคุ้มกันทางการเกษตรต่อการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติและโรคระบาด
๔. หลักการและเหตุผล	อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี มีประชากรภาคการเกษตร ๒๗,๙๙๙ ครัวเรือน ประกอบอาชีพ ทำนาเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือปลูกมันสำปะหลัง ยางพารา และปาล์มน้ำมัน ปลูกพืชฤดูแล้งหลังนา เช่น พืชผัก ถั่วลิสง ข้าวโพด พักทอง แตงโม และพริก เกษตรกรส่วนใหญ่ เป็นเกษตรกรรายย่อยพื้นที่ถือครองเฉลี่ย ๑๐-๑๕ ไร่ต่อครัวเรือน ปัจจุบันการผลิตทางการเกษตรประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ผลผลิตไม่มีคุณภาพ ไม่มีมาตรฐานในการผลิต การระบาดของโรคแมลงศัตรูพืชมีความรุนแรงมากขึ้น การผลิตส่วนใหญ่อยู่ในระบบของการใช้สารเคมีต้องพึ่งพาอาศัยปัจจัยจากภายนอก ทั้งเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี สารเคมีในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ซึ่งปัจจัยดังกล่าวมีราคาแพง ส่งผลให้เกษตรกรมีรายจ่ายเพิ่มขึ้น การใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้ผลิต ผู้บริโภคและสภาพแวดล้อม การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชของเกษตรกรในการผลิต ทางการเกษตร จะใช้สารเคมีหลากหลายชนิดที่มีจำหน่ายทั่วไปในท้องตลาด และใช้ตลอดฤดูกาลผลิต ส่งผลให้มีปัญหาสารพิษตกค้างในผลผลิต สิ่งแวดล้อม และเกษตรกรผู้ใช้ในระยะยาว แมลงศัตรูพืชมีความต้านทานสารเคมีมากขึ้นปริมาณ และอัตราการใช้ต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งทางเลือกในการป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูพืชแบบยั่งยืน คือ เกษตรปลอดภัย การใช้ชีวภัณฑ์ในการผลิตทางการเกษตรทดแทนสารเคมีหรือใช้แบบผสมผสาน เป็นชีวภัณฑ์ที่เกษตรกรสามารถ ผลิตใช้เองได้ แต่ปัญหาที่พบ คือ เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่สามารถผลิตชีวภัณฑ์ใช้เองได้ และยังขาดความรู้และความเข้าใจในการใช้ชีวภัณฑ์กำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชจึงทำให้ไม่เป็นที่นิยมแพร่หลายในเกษตรกรกลุ่มองค์กรเกษตรกร หรือเกษตรกรแปลงใหญ่
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงในการผลิตทางการเกษตร ๒. เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตชีวภัณฑ์ใช้ในการผลิตทางการเกษตร ๓. เพื่อให้มีผลิตภัณฑ์ชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชเป็นทางเลือกให้เกษตรกรใช้ทดแทนสารเคมี

หัวข้อ	รายละเอียด
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๖.๑ เป้าหมายโครงการ ตัวชี้วัด (๑) เกษตรกรร้อยละ ๘๐ ผ่านการอบรมและสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ (๒) เกษตรกรร้อยละ ๘๐ สามารถผลิตชีวภัณฑ์ใช้ในการผลิตทางการเกษตรได้ (๓) เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตร้อยละ ๕ ต่อบรอบการผลิต ๖.๒ ผลผลิต (๑) เกษตรกร จำนวน ๑๐๐ คน ได้รับความรู้ความเข้าใจในการใช้ชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงในการผลิตทางการเกษตร (๒) เกษตรกรจำนวน ๑๐๐ คน มีผลิตชีวภัณฑ์ใช้ในการผลิตทางการเกษตรได้ ๖.๓ ผลลัพธ์ (๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงในการผลิตทางการเกษตร (๒) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ลดการใช้สารเคมี และมีการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทน สามารถลดต้นทุนการผลิต ร้อยละ ๕ ต่อบรอบการผลิต (๓) เกษตรกรสามารถผลิตชีวภัณฑ์ใช้ในการผลิตทางการเกษตรได้ ๖.๔ ผลกระทบ : เชิงบวก : เกษตรกรสามารถจำหน่ายพืชอาหารปลอดภัยให้กับผู้บริโภค และลดการปนเปื้อนของสารเคมีในสิ่งแวดล้อม เชิงลบ : ไม่มี
๗. พื้นที่เป้าหมาย	เกษตรกรอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน ๑๐๐ ราย
๘. กิจกรรมหลัก	ส่งเสริมการใช้ชีวภัณฑ์ในการผลิตทางการเกษตร
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	- กิจกรรมอบรมพัฒนาและส่งเสริมการควบคุมศัตรูพืชโดยใช้ชีวภัณฑ์จำนวน ๑๐๐ ราย - งบประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท - สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ	- กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การผลิตขยายชีวภัณฑ์” - งบประมาณ ๑๕,๐๐๐ บาท - สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี

หัวข้อ	รายละเอียด
หน่วยงานร่วมดำเนินการ	
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	- กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิตขยายชีวภัณฑ์ และปัจจัย การผลิตอื่นที่เกี่ยวข้อง - งบประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท - สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี
๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	- ติดตามผลการดำเนินงานโครงการ - งบประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท - สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	เมษายน ๒๕๖๙ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙
๑๑. งบประมาณ	งบประมาณ ๑๐๕,๐๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	(๑) เกษตรกร จำนวน ๑๐๐ คน ได้รับความรู้ความเข้าใจในการใช้ชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงในการผลิตทางการเกษตร (๒) เกษตรกรจำนวน ๑๐๐ คน มีผลิตชีวภัณฑ์ใช้ในการผลิตทางการเกษตรได้
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	(๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงในการผลิตทางการเกษตร (๒) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ลดการใช้สารเคมี และมีการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทน สามารถลดต้นทุนการผลิต ร้อยละ ๕ ต่อบรอบการผลิต (๓) เกษตรกรสามารถผลิตชีวภัณฑ์ใช้ในการผลิตทางการเกษตรได้

ตารางที่ ๓๗ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรแบบครบวงจรเพื่อยกระดับเกษตรกรสู่การเป็นเกษตรปลอดภัยตามแนวทาง BCG Economy
๒. ชื่อแผนงาน	ส่งเสริมการผลิตการแปรรูปและบริหาร จัดการสินค้าเกษตร มูลค่าสูงสู่สากล
๓. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการผลิตการแปรรูปและบริหาร จัดการสินค้าเกษตร มูลค่าสูงสู่สากล
๔. หลักการและเหตุผล	มะม่วงหิมพานต์ (Cashew) (ชื่อวิทยาศาสตร์: <i>Anacardium occidentale</i>) เป็นไม้ดอกยืนต้น ในวงศ์ Anacardiaceae กลุ่มเดียวกับมะม่วง (mango) และถั่วพิสตาชิโอ ปัจจุบันเติบโตแพร่หลายทั่วไปในภูมิภาคเขตร้อน เพื่อใช้ประโยชน์จากเมล็ด และผล นำเข้ามาปลูกครั้งแรกที่ภาคใต้ของประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๔ โดยพระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี (คอซิมบี๊ ณ ระนอง) เป็นพืชที่มีคุณค่าทางสารอาหารสูง ประกอบด้วยโปรตีนที่ย่อยง่าย ไขมันที่ส่วนใหญ่เป็นกรดไขมันไม่อิ่มตัว (เมื่อบริโภคเข้าไปจะไม่เพิ่มไขมันในเส้นเลือด) คาร์โบไฮเดรต วิตามินเอ, บี, อี และเกลือแร่ แคลเซียม ฟอสฟอรัส เหล็ก เน้นบริโภคแต่เมล็ดและมักจะมีเปลือกค่อนข้าง แข็ง เคี้ยวแล้วให้รสชาติมัน ๆ อร่อย เป็นที่นิยมของผู้บริโภคเป็นอย่างมาก ซึ่งมีการคัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถ ปลูกให้ได้ผลผลิตสูงในประเทศไทย เป็นพืชที่ปลูกง่าย ด้านทานโรคแมลงศัตรูพืชได้ดี เจริญเติบโตเร็ว ให้ผลผลิตเร็วเพียงแค่ ๒ ปี ให้ผลผลิตนานหลายสิบปี ดูแลรักษาง่าย ต้องอิงหลักวิชาการเกษตรเข้าช่วยจะสามารถให้ผลผลิตสูงเป็นพืชที่ปลูกเพื่อเป็นรายได้ ได้เป็นอย่างดี ผลัดกันเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ได้รับความนิยมจากผู้บริโภคทั่วโลก เนื่องจากมีคุณค่าทางโภชนาการ มีกลิ่นและรสชาติที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ที่เปลือก หุ้มเมล็ดจะมีน้ำมันออกฤทธิ์เป็นกรดอย่างแรง ถ้าถูกผิวหนังจะพองเป็นแผลเปื่อย แต่ใช้ ประโยชน์ได้หลายอย่าง ทำสีย้อม และใช้ทาผลัดกันไม่ป้องกันปลวก มอด ใช้ในอุตสาหกรรมพลาสติก อุปกรณ์รถยนต์ กระเบื้องยางปูพื้น ฉนวนหุ้มสายไฟฟ้า เป็นต้น จึงเป็นโอกาสของเกษตรกรปัจจุบันผลิตภัณฑ์มะม่วงหิมพานต์ เป็นที่นิยมของผู้บริโภคเป็นอย่างมาก และมีคุณค่าทางโภชนาการสูง ตลาดผู้บริโภคมีความต้องการเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่ยังพบว่า พื้นที่ปลูกยังมีจำกัด เนื่องจากเกษตรกรยังไม่มีความรู้การผลิตตลอดจนการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าให้สูงขึ้น จึงมีความจำเป็นต้องมีความรู้แก่เกษตรกรด้านเทคโนโลยี การส่งเสริมพัฒนาการผลิต การแปรรูปและการตลาดเพื่อพัฒนาการผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการ ดังนั้น จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชมะม่วงหิมพานต์เพื่อความยั่งยืนเพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพการผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการ สร้างอาชีพสร้างรายได้และ ยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้มั่นคง และยังเป็นการรักษาสินแวดล้อมได้ จึงมี ความจำเป็นต้องขยายพื้นที่ในการเพาะปลูกไม้ผล รวมทั้งให้ความรู้เกษตรกรในการดูแล สวนผลไม้ให้มี

หัวข้อ	รายละเอียด
	คุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด สนับสนุนปัจจัยการผลิตต้นแบบ และให้องค์ความรู้แก่เกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการขยายปริมาณการผลิตเพิ่มรายได้และเป็นต้นแบบเพื่อขยายการผลิตสู่พี่น้องเกษตรกรในพื้นที่ข้างเคียงต่อไป จากยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน แผน แม่บท ด้านการเกษตรแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนนโยบายรัฐบาลที่ มุ่งเน้นการเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการเพิ่มขีดความสามารถ ของผู้ประกอบการค้าไทยทุกระดับ ให้สามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างรายได้ให้เกษตรกรและผู้มีรายได้น้อย โดยการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น (Local Economy) มุ่งเน้นการสร้างการเจริญเติบโตจากภายในประเทศ ส่งเสริมการค้าการ ลงทุนภายในท้องถิ่น สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง มีความสามารถในการแข่งขันที่จะผลักดัน ให้สินค้าเกษตรไทยเป็นที่รู้จัก เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าชุมชนอย่างยั่งยืน
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ให้ได้มาตรฐาน GAP ให้มีมูลค่าสูง เพิ่มโอกาสในการแข่งขันทางการตลาดสินค้าเกษตรและเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยี การผลิตไม้ผลคุณภาพให้เกษตรกรปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๒. เพื่อส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเมล็ดมะม่วงหิมพานต์
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๖.๑ เป้าหมายโครงการ ตัวชี้วัด ๑. เกษตรกรร้อยละ ๘๐ ผ่านการอบรมพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ให้ได้มาตรฐาน GAP ๒. เกษตรกรร้อยละ ๘๐ ผ่านการอบรมการแปรรูปสินค้าเกษตร สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ ๓. แปลงต้นแบบมะม่วงหิมพานต์ พร้อมติดตั้งระบบน้ำ จำนวน ๕ แห่ง ๖.๒ ผลผลิต ๑. เกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงหิมพานต์ อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน ๕๐ ราย ได้รับความรู้เรื่องการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ให้ได้มาตรฐาน GAP และได้รับการตรวจรับรองแปลงตามมาตรฐาน GAP ๒ .เกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงหิมพานต์ อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน ๕๐ ราย ได้รับความรู้เรื่องการแปรรูปสินค้าเกษตร สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ ๓. แปลงต้นแบบมะม่วงหิมพานต์ พร้อมติดตั้งระบบน้ำ จำนวน ๕ แห่ง

หัวข้อ	รายละเอียด
	๖.๓ ผลลัพธ์ ๑. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้เรื่องการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ให้ได้มาตรฐาน GAP ๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้เรื่องการแปรรูปสินค้าเกษตรสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ ๓. เกษตรกรสามารถปลูกมะม่วงหิมพานต์ที่ได้คุณภาพมาตรฐาน ๖.๔ ผลกระทบ : เชิงบวก : ๑. เกษตรกรสามารถจำหน่ายผลผลิตในตลาด Modern Trade เพิ่มขึ้น และผู้บริโภคมีพืชอาหารปลอดภัยบริโภค ๒. ชุมชนมีอาชีพที่ยั่งยืน เชิงลบ : ไม่มี
๗. พื้นที่เป้าหมาย	เกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงหิมพานต์ อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน ๕๐ ราย
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	- กิจกรรมอบรมพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรในการผลิตมะม่วงหิมพานต์ปลอดภัยและได้มาตรฐาน จำนวน ๕๐ ราย - งบประมาณ ๑๐,๕๐๐ บาท - สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	- กิจกรรมอบรมเกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP ๓ ครั้ง เกษตรกร ๕๐ ราย - งบประมาณ ๓๐,๕๐๐ บาท - สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	- กิจกรรมการศึกษาดูงานการผลิตพืช GAP และการเชื่อมโยงการตลาด จำนวน ๕๐ คน (๒ วัน ๑ คืน) - งบ ๒๖๗,๕๐๐ บาท - สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี
๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ	- กิจกรรมอบรมเกษตรกรการจัดการและพัฒนาการผลิตแปรรูปสินค้าสินค้าเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ จำนวน ๕๐ คน - งบประมาณ ๑๐,๕๐๐ บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	- สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี
๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	- กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิตแปรรูปสินค้าเกษตร - งบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท - สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี
๘.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	- กิจกรรมตรวจรับรองแปลงมาตรฐาน GAP (หน่วยงานเอกชน) - งบประมาณ ๓๕๐,๐๐๐ บาท - สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี - หน่วยงานร่วมดำเนินการ : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๔
๘.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	- กิจกรรมกิจกรรมสนับสนุนการจัดการและพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้า เกษตร (ระบบน้ำ และปัจจัย การผลิตอื่นที่เกี่ยวข้อง) จำนวน ๕ แห่ง - งบประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท - สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี
๘.๗ กิจกรรมหลักที่ ๗ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	- ติดตามผลการดำเนินงานโครงการ - งบประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท - สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนิน โครงการ	เมษายน ๒๕๖๙ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙
๑๑. งบประมาณ	งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๘๓๙,๐๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกร จำนวน ๕๐ คน ได้รับความรู้ในการผลิตปลอดภัยและได้มาตรฐาน ๒. เกษตรกร จำนวน ๕๐ คน ได้รับการตรวจรับรองแปลงตามมาตรฐาน GAP ๓. เกษตรกร จำนวน ๕๐ คน ได้รับความรู้เรื่องการแปรรูปสินค้าเกษตร สร้าง มูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์มะม่วงหิมพานต์ ๔. แปลงต้นแบบ จำนวน ๕ แปลง มีระบบน้ำ เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิต
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนิน โครงการ (Outcome)	๑. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้เรื่องการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร ผลิตภัณฑ์มะม่วงหิมพานต์ให้ได้มาตรฐาน GAP

หัวข้อ	รายละเอียด
	๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้เรื่องการแปรรูปสินค้าเกษตร สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ ๓. เกษตรกรสามารถปลูกมะม่วงหิมพานต์ที่ได้คุณภาพมาตรฐาน

๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

ตารางที่ ๓๘ แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

โครงการ (Project)	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินกิจกรรม			แหล่ง งบประมาณ	ปีที่ ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
๑. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยมูลค่าสูง	๑. เกษตรกรอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน ๑๐๐ ราย ๒. วิทยากรอบรมเกษตรกรพัฒนาและส่งเสริมการควบคุมศัตรูพืชโดยใช้ชีวภัณฑ์ และการผลิตขยายชีวภัณฑ์	- กิจกรรมอบรมพัฒนาและส่งเสริมการควบคุมศัตรูพืชโดยใช้ชีวภัณฑ์ จำนวน ๑๐๐ ราย - กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การผลิตขยายชีวภัณฑ์” - กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิตขยายชีวภัณฑ์ และปัจจัย การผลิตอื่นที่เกี่ยวข้อง - ติดตามผลการดำเนินงานโครงการ	(๑) เกษตรกร จำนวน ๑๐๐ คน ได้รับ ความรู้ความเข้าใจในการใช้ชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงในการผลิตทางการเกษตร (๒) เกษตรกรจำนวน ๑๐๐ คน มีผลิชีวภัณฑ์ใช้ในการผลิตทางการเกษตรได้	(๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงใน การผลิตทางการเกษตร (๒) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ลดการใช้สารเคมี และมีการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทน สามารถลดต้นทุนการผลิต ร้อยละ ๕ ต่อรอบการผลิต (๓) เกษตรกรสามารถผลิตชีวภัณฑ์ใช้ในการผลิตทางการเกษตรได้	เชิงบวก : เกษตรกรสามารถจำหน่ายพืชอาหารปลอดภัยให้กับผู้บริโภค และลดการปนเปื้อนของสารเคมีในสิ่งแวดล้อม เชิงลบ : ไม่มี	งบประมาณ ๑๐๕,๐๐๐ บาท	๒๕๖๙

โครงการ (Project)	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินงานกิจกรรม			แหล่ง งบประมาณ	ปีที่ ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
๒. โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรแบบครบวงจรเพื่อยกระดับสู่การเป็นเกษตรปลอดภัยตามแนวทาง BCG Economy	๑. เกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงหิมพานต์อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน ๕๐ ราย ๒. วิทยากรอบรมเกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP และการจัดการและพัฒนาการผลิตแปรรูปสินค้าสินค้าเกษตร	- กิจกรรมอบรมพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรในการผลิตมะม่วงหิมพานต์ปลอดภัยและได้มาตรฐาน จำนวน ๕๐ ราย - กิจกรรมอบรมเกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP ๓ ครั้ง เกษตรกร ๕๐ ราย - กิจกรรมการศึกษาดูงานการผลิตพืช GAP และการเชื่อมโยงการตลาด จำนวน ๕๐ คน (๒ วัน ๑ คืน) - กิจกรรมอบรมเกษตรกรการจัดการและพัฒนาการผลิตแปรรูปสินค้าสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ จำนวน ๕๐ คน - กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิตแปรรูปสินค้าเกษตร - กิจกรรมตรวจรับรองมาตรฐาน GAP (หน่วยงานเอกชน) - กิจกรรมกิจกรรมสนับสนุนการจัดการและพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ระบบน้ำ และปัจจัยการผลิตอื่นที่เกี่ยวข้อง) จำนวน ๕ แห่ง - ติดตามผลการดำเนินงานโครงการ	๑. เกษตรกร จำนวน ๕๐ คน ได้รับความรู้ในการผลิตปลอดภัย และได้มาตรฐาน ๒. เกษตรกร จำนวน ๕๐ คน ได้รับการตรวจรับรองแปลงตามมาตรฐาน GAP ๓. เกษตรกร จำนวน ๕๐ คน ได้รับความรู้เรื่องการแปรรูปสินค้าเกษตร สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ ๔. แปลงต้นแบบ จำนวน ๕ แปลง มีระบบน้ำ เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิต	๑. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้เรื่องการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ให้ได้มาตรฐาน GAP ๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้เรื่องการแปรรูปสินค้าเกษตร สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเมล็ดมะม่วงหิมพานต์ ๓. เกษตรกรสามารถปลูกมะม่วงหิมพานต์ที่ได้คุณภาพมาตรฐาน	เชิงบวก : ๑. เกษตรกรสามารถจำหน่ายผลผลิตในตลาด Modern Trade เพิ่มขึ้น และผู้บริโภคมีพืชอาหารปลอดภัยบริโภค ๒. ชุมชนมีอาชีพที่ยั่งยืน เชิงลบ : ไม่มี	งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๘๓๙,๐๐๐ บาท	๒๕๖๙-๒๕๗๐

บรรณานุกรม

แผนพัฒนาการเกษตรสำนักงานเกษตรอำเภอพิบูลมังสาหาร (ปี ๒๕๖๗-๒๕๗๐), พ.ศ. ๒๕๖๘.

สำนักทะเบียนอำเภอพิบูลมังสาหาร, พ.ศ. ๒๕๖๙.

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพิบูลมังสาหาร, พ.ศ. ๒๕๖๙.

สำนักงานปศุสัตว์อำเภอพิบูลมังสาหาร, พ.ศ. ๒๕๖๙.

สำนักงานประมงอำเภอพิบูลมังสาหาร, พ.ศ. ๒๕๖๙.

สำนักงานชลประทานที่ ๗, พ.ศ. ๒๕๖๘.

ระบบสารสนเทศงานทะเบียนเกษตรกร <https://farmer.doae.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙.

ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน <https://smcemanage.doae.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙.

ระบบสารสนเทศเกษตรกรปราดเปรื่อง (SF/YSF/๓ก) <https://ffgdev.doae.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙.

ระบบระบบฐานข้อมูลอาสาสมัครเกษตร (อกษ.) และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) <https://asa-center.doae.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙.

ระบบสารสนเทศเกษตรกรปราดเปรื่อง (SF/YSF/๓ก) <https://ffgdev.doae.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙.

ระบบสารสนเทศชุมชน กองส่งเสริมชุมชนสำนักส่งเสริมการเกษตร <https://smce.doae.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙.

แผนที่ชุดดิน กรมพัฒนาที่ดิน http://oss๑๐๑.ddd.go.th/web_th_soilseries/INDEX_th_series.htm, พ.ศ. ๒๕๖๙.

ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์ <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘.

ศูนย์อุตุวิทยามหาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สารสนเทศอุตุวิทยามหาภาค <https://ubonmet.tmd.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๙.